

- úrad pre
- dohľad nad
- zdravotnou
- starostlivosťou

vestník číslo 1/2011

obsah:

- str. 2 – 8 Metodické usmernenie č. 1/1/2010:
**Postupy zdravotných poisťovní v SR
počas prechodného obdobia na elektronickú výmenu dát**
(Prílohy na: http://www.udzs.sk/buxus/generate_page.php?page_id=501)
- str. 9 – 22 Metodické usmernenie č. 3/2/2009:
**Spôsob oznámenia platiteľa poisťného o vzniku,
zмене a zániku platiteľa poisťného na verejné zdravotné poistenie**
(Prílohy: 11 - 22 str.)
- str. 23 – 24 **Zdravotné poisťovne - podiel poisťencov pre rok 2011**
- str. 25 – 34 Metodické usmernenie č. 25/1/2005:
Štandardný postup pri výkone pitvy
- str. 35 - 36 **Nové kontakty na pobočky ÚDZS**

január 2011

Metodické usmernenie č. 1/1/2010

Postupy zdravotných poisťovní v SR počas prechodného obdobia na elektronickú výmenu dát

január 2011

Obsah:

1. Úvodné ustanovenie
2. Všeobecné ustanovenia
3. Základné zásady výmeny
4. Pravidlá výmeny v zdravotných poisťovniach
5. Schémy vecných tokov
6. Pohľadávky a záväzky počas prechodného obdobia
- 6a. Špecifiká zúčtovacích vzťahov
7. Prechodné ustanovenia pre refundácie pri zmene finančnej zodpovednosti
8. Záverečné ustanovenie

Prílohy

1. a) Vzory papierových SED pre vecné dávky v chorobe, pracovných úrazoch a chorobách z povolania, a pre spätné vymáhanie (v anglickom jazyku)
1. b) Zoznam urgentných SED pre vecné dávky v chorobe (v slovenskom jazyku)
2. Vzory prenosných dokumentov (v slovenskom jazyku)
3. Schémy vecných tokov vrátane zúčtovacích vzťahov (upravené čísla SEDov)
4. Vzory tlačív – daňových dokladov

Článok 1 Úvodné ustanovenie

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“) ako styčný orgán pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti podľa § 18 ods. 1 písm. f) zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva toto metodické usmernenie pre zdravotné poisťovne za účelom ustanovenia jednotných administratívnych postupov v činnosti zdravotných poisťovní počas prechodného obdobia na elektronickú výmenu dát podľa nariadení EP a Rady (ES) č.883/2004 (základné nariadenie - ďalej len „ZN“) a 987/2009 (vykonávacie nariadenie - ďalej len „VN“) v znení neskorších úprav.

Článok 2 Všeobecné ustanovenia

1. So zreteľom na čl. 4 VN sa zasielanie údajov medzi inštitúciami alebo styčnými orgánmi uskutočňuje elektronickými prostriedkami. Správna komisia pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „Správna komisia“) určuje štruktúru, obsah, formu a podrobné mechanizmy výmeny dokumentov a štruktúrovaných elektronických dokumentov (ďalej len „SED“).
2. So zreteľom na čl. 95 VN, ktorý sa týka prechodného obdobia, môže každý členský štát využiť prechodné obdobie na zavedenie výmeny údajov elektronickými prostriedkami. Prechodné obdobie nesmie presiahnuť 24 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti VN, t.j. trvá najneskôr do 30. apríla 2012.
3. Základné zásady a praktické opatrenia na výmenu údajov potrebných pre vykonávanie ZN a VN v prechodnom období ustanovuje Rozhodnutie Správnej komisie E1 o praktických opatreniach pre prechodné obdobie na výmenu údajov elektronickými prostriedkami podľa čl. 4 VN.

Článok 3

Základné zásady výmeny

1. Výmenu údajov za prípady posudzované podľa nariadení Rady EHS č. 1408/71 a 574/72 vykonávajú zdravotné poisťovne podľa postupov ustanovených nariadeniami Rady EHS č. 1408/71 a 574/72, vrátane E - formulárov.
2. E - formuláre ako aj Európske preukazy zdravotného poistenia vydané podľa nariadení Rady EHS č. 1408/71 a 574/72 môžu poistenci používať na dokladovanie svojho nároku na vecné dávky, pokiaľ nárok držiteľa trvá a nárokový doklad je platný v čase žiadosti o vecné dávky.
3. Zdravotné poisťovne uplatňujú zásady dobrej spolupráce medzi inštitúciami, pragmatizmu a flexibility. Zdravotná poisťovňa nemôže odmietnuť dokument a/alebo nárokový doklad len z dôvodu, že má neaktuálny formát, obsah alebo štruktúru. V prípade pochybností má zdravotná poisťovňa právo na overenie pravosti dokumentu, existencie nároku ap. u vydávajúcej inštitúcie.
4. Odo dňa nadobudnutia účinnosti ZN a VN papierové verzie SED nahradia E - formuláre podľa nariadení Rady EHS č. 1408/71 a č. 574/72.
5. Bez ohľadu na ods. 4 môžu členské štáty, ktoré majú vnútroštátne elektronické aplikácie, ktoré vytvárajú E - formuláre, alebo ktoré majú zavedené elektronické výmeny (napr. projekty BUILD), ktoré odôvodnene nemôžu vymeniť k 1. máju 2010, pokračovať v ich využívaní aj počas prechodného obdobia, pokiaľ sú v plnej miere zaručené práva poistencov podľa ZN a VN.
6. Počas prechodného obdobia prebieha výmena údajov medzi členskými štátmi v rámci sektora/prístupového bodu v rámci EESSI alebo mimo EESSI. Prístupový bod môže zasielať SED prístupovému bodu v inom členskom štáte v elektronickej forme, pokiaľ je prijímajúci prístupový bod pripravený ho elektronicke prijať. V opačnom prípade musí zasielajúci prístupový bod použiť papierový SED.

Článok 4

Pravidlá výmeny v zdravotných poisťovniach

1. Zdravotné poisťovne s odvolaním sa na čl. 3 ods. 5 používajú aj po 1. máji 2010 E - formuláre podľa nariadení Rady EHS č. 1408/71 a č. 574/72, okrem nových vecných tokov, na ktoré neexistujú E - formuláre.
2. E - formuláre (E001, 104, 107, 125, 126) vydané na prípady podľa ZN a VN obsahujú na prvej strane v pravom hornom rohu označenie „používa sa zároveň na účely nariadenia ES 883/2004 a 987/2009“.
3. E - formuláre (E106, 109, 112, 120, 121, 123) vydané na prípady podľa ZN a VN, ktoré plnia účel ako prenosný dokument, obsahujú na prvej strane v pravom hornom rohu označenie „používa sa zároveň ako prenosný dokument na účely nariadenia ES 883/2004 a 987/2009“.
4. K novým vecným tokom v oblasti vecných dávok v chorobe patria najmä F-S011 Naliehavá životne dôležitá liečba - Žiadosť o súhlas v štáte pobytu schvaľovaná inštitúciou v mieste bydliska v mene príslušnej inštitúcie pri vecných dávkach so súhlasom zdravotnej poisťovne (plánovaná zdravotná starostlivosť), F-S018 Žiadosť o nárokový doklad – bývalý cezhraničný pracovník. SED S011, S012, S075, S076, S013 k vecnému toku F-S011 a SED S006, S007, S008, S077, prenosný dokument S3 k vecnému toku F-S018 v papierovej forme uplatňujú zdravotné poisťovne do jedného mesiaca od sprístupnenia slovenských verzií daných dokumentov prostredníctvom úradu. Zdravotná poisťovňa môže po dohode s úradom dočasne využiť aj na komunikáciu s inštitúciou iného členského štátu EÚ ako nárokový doklad PD S3 a informačné E-formuláre E001, E107 a zrušovací E-formulár E108 s ohľadom na početnosť prípadov a kritérium hospodárnosti.
5. Do skupiny urgentných SED v oblasti vecných dávok v chorobe, ktoré odporúča úrad zaviesť v papierovej forme do troch mesiacov od sprístupnenia slovenských verzií daných dokumentov patria:
 - a. vecný tok F-S001 Nárokový doklad – bydlisko mimo príslušného štátu; vecný tok F-S002 Registrácia – bydlisko mimo príslušného štátu s nárokovým dokladom; (SED S071, S072, S073),
 - b. vecný tok F-S003 – Zmena alebo zrušenie nárokového dokladu (SED S016, S017),
 - c. vecný tok F-S004 – Zmena alebo zrušenie registrácie (SED S018, S019),

- d. vecný tok F-S008 – Plánovaná liečba - Žiadosť o nárokový doklad pre liečbu mimo štátu bydliska; vecný tok F-S009 – Plánovaná liečba - Žiadosť o rozšírenie súhlasu v štáte pobytu (S009, S075, S076, S010, S035, S036, S037).
6. Výmenu E – formulárov a SED v papierovej forme vykonávajú zdravotné poisťovne priamo s inštitúciami v iných členských štátoch, okrem formulárov určených na uplatňovanie čl. 35 a 41 ZN. Úrad môže sprostredkovať výmenu formulárov E126 a E001.
7. Vzory papierových SED pre vecné dávky v chorobe obsahuje príloha č. 1a. Zoznam urgentných SED pre vecné dávky v chorobe obsahuje príloha č. 1b).
8. Prenosné dokumenty S1- Registrácia na poskytnutie vecných dávok, S2 - Nárok na plánovanú liečbu, DA 1 - Nárok na poskytnutie vecných dávok z poistenia proti pracovným úrazom a chorobám z povolania vydávajú zdravotné poisťovne oprávneným osobám najneskôr dňom 1. januára 2011. Vzory prenosných dokumentov obsahuje príloha č. 2.

Článok 5 **Schémy vecných tokov**

1. Postupy zdravotných poisťovní ako príslušných inštitúcií a inštitúcií v mieste bydliska/pobytu zobrazujú schémy vecných tokov v prílohe č. 3.
2. V prípade iniciovania výmeny medzi inštitúciami dvoch členských štátov prenosným dokumentom alebo papierovým SED odpovedá zdravotná poisťovňa E - formulárom vyplneným nielen v časti B, ale aj v časti A týkajúcej sa identifikácie oprávnenej osoby.

Článok 6 **Pohľadávky a záväzky počas prechodného obdobia**

1. Pohľadávky na základe skutočných nákladov za 1. Q 2010 uplatňujú zdravotné poisťovne ako prípady podľa nariadení Rady EHS č. 1408/71 a 574/72 v súlade s Metodickým usmernením úradu č. 16/2005 v znení neskorších úprav.
2. Pohľadávky ako prípady podľa nariadení Rady EHS č. 1408/71 a 574/72 predložia zdravotné poisťovne úradu najneskôr do 30. septembra 2011, aby ich mohol úrad predložiť styčnému orgánu dlžníckeho členského štátu najneskôr 31. decembra 2011.
3. Pohľadávky na základe skutočných výdavkov za 2. Q 2010 uplatňujú zdravotné poisťovne už ako prípady podľa ZN a VN a vzťahujú sa na ne finančné ustanovenia čl. 66-68 VN.
4. Pohľadávky podľa nariadení Rady EHS č. 1408/71 a 574/72 môžu nadobúdať hodnotu dátumu vystavenia formulára najneskôr 30. apríla 2010.
5. Na refundáciu nákladov za poistencov EU s bydliskom v SR na základe formulárov E 109, 121EU podľa čl. 94 a 95 nariadenia Rady EHS č. 574/72 za obdobie január - apríl 2010 použijú slovenské zdravotné poisťovne paušálne náklady za referenčný rok 2009.
6. Pohľadávky zdravotných poisťovní na základe paušálnych nákladov za referenčné roky 2004, 2005 predkladajú zdravotné poisťovne úradu najneskôr do 31. januára 2011, aby ich mohol úrad uplatniť na styčnom orgáne dlžníckeho štátu najneskôr do 1. mája 2011.
7. Na pohľadávky zdravotných poisťovní na základe paušálnych nákladov za referenčné roky 2006, 2007, 2008, 2009, 2010 sa vzťahujú finančné ustanovenia čl. 66-68 VN.
8. Úrad a zdravotné poisťovne uplatňujú v oblasti refundácii pri prechode z nariadení Rady EHS č. 1408/71 a č. 574/72 na ZN a VN Rozhodnutie Správnej komisie S7.
9. Pohľadávky podľa čl. 35 a 41 ZN uplatňujú zdravotné poisťovne iba na základe skutočných výdavkov v súlade s čl. 62 VN. V prechodnom období upravuje vzájomné vzťahy medzi zdravotnou poisťovňou a úradom, vrátane procesu spracovania pohľadávok a záväzkov, tlačív a dávok Metodické usmernenie č. 16/2005 v znení neskorších úprav, okrem špecifík ustanovených v čl. 6a tohto metodického usmernenia.

10. Na pohľadávky a záväzky voči Švajčiarsku, Islandu, Lichtenštajnsku, Nórsku sa vzťahujú ustanovenia nariadení Rady EHS č. 1408/71 a 574/72 do dňa nadobudnutia účinnosti asociačných dohôd EÚ s uvedenými štátmi o uplatňovaní ZN a VN.

Článok 6a **Špecifiká v zúčtovacích vzťahoch**

1. Dátum vystavenia formulára E 125 – položka 40 v dávke 532 sa na účely sledovania lehôt na predloženie pohľadávky zdravotnej poisťovne považuje za dátum zúčtovania v účtovníctve veriteľskej inštitúcie. Všetky riadky v dávke 532 obsahujú rovnakú hodnotu položky 40, a to dátum posledného dňa štvrťroku, za ktorý sa dávka predkladá.
2. Pohľadávky za náklady na poistencov EÚ s bydliskom v SR na základe formulárov E 109, 121EU, prenosného dokumentu S1 vydaného pre dôchodcu a jeho nezaopatrených rodinných príslušníkov alebo nezaopatrených rodinných príslušníkov s bydliskom v SR uplatňujú zdravotné poisťovne refundáciu na základe skutočných výdavkov podľa čl. 61, 66-68 VN. Dátum začiatku čerpania vecných dávok môže nadobúdať hodnotu najskôr 1. mája 2010 a zároveň dátum zúčtovania v účtovníctve veriteľskej inštitúcie môže byť najskôr 1. mája 2010.
3. V súvislosti s rozhodnutím E1 a paralelným používaním E - formulárov, papierových SED, prenosných dokumentov na preukazovanie nároku poistenca pri čerpaní vecných dávok môže nárokový doklad:
 - a. položka 17 v dávke 532 a 533 nadobúdať nasledovné hodnoty: E106, E109, E112, E120, E121, E123, REPL, EHIC, S1, S2, S3, DA1, So72, So45, So10, So08, DA002, DA007 a počet znakov v položke sa mení zo 4 na 2-5 znakov;
 - b. položka 26 v dávke 536 a 537 nadobúdať nasledovné hodnoty: E109, E121, S1, So72 a počet znakov v položke sa mení zo 4 na 2-4 znaky.
4. Dávka 532 za pohľadávky zdravotných poisťovní podľa čl. 35 a 41 ZN nemôže mať charakter formulára - opätovne uplatnený.
5. Formuláre E125SK uplatnené podľa nariadení Rady EHS č.1408/71 a č. 574/72 a neuznané zo strany príslušnej inštitúcie v EÚ ku dňu 31. decembra 2010 predkladá zdravotná poisťovňa ako veriteľská inštitúcia po doplnení požadovaných dokladov ako opätovne uplatnenú pohľadávku podľa metodického usmernenia č. 16/2005 v znení neskorších úprav. Opätovne uplatnený formulár E 125SK predkladá zdravotná poisťovňa spolu s podpornými dokladmi a dávkou 532 s charakterom dávky – opätovne uplatnený.
6. Spolu s dávkou 532 predkladá zdravotná poisťovňa individuálnu rekapituláciu uvedenú v prílohe č. 4.
7. V čísle individuálnej rekapitulácie používa zdravotná poisťovňa nasledovný číselný kód: 1- VŠZP, a.s.; 3- DÓVERA ZP, a.s.; 6-EZP, a.s. v likvidácii; 7-Union ZP, a.s. V prípade nedostatočného počtu jednoznačných čísel individuálnej rekapitulácie (viac ako 9999 za štvrťrok/rok/štát/ZP) môžu zdravotná poisťovňa a úrad dohodnúť odlišný spôsob číslovania individuálnych rekapitulácií.
8. Pohľadávky podľa skutočných výdavkov, ktoré uznáva dlžnícky styčný orgán v EÚ, uhrádza úrad zdravotnej poisťovni priebežne čiastočnými úhradami do 30 dní od pripísania úhrady a doručenia avíza. Úrad súčasne zasiela zdravotnej poisťovni rekapituláciu o výške uznaného záväzku v prílohe č. 4.
9. Pohľadávky podľa skutočných výdavkov, ktoré namieta dlžnícky styčný orgán v EÚ, rieši úrad vo vzťahu k zdravotnej poisťovni ako námietku za účelom predloženia nárokového dokladu alebo iných podporných dokumentov preukazujúcich opodstatnenosť pohľadávky. Úrad zasiela zdravotnej poisťovni predmetnú požiadavku listom alebo e-mailom s dátami v štruktúre: číslo individuálnej rekapitulácie, priezvisko, meno, suma v EUR, dôvod námietky podľa číselníka dôvodov neuznaní v prílohe č. 17 k Metodickému usmerneniu č. 16/2005 v znení neskorších úprav za všetky prípady doručené z dlžníckeho styčného orgánu v EÚ bezodkladne. Zdravotná poisťovňa predkladá úradu podporné dokumenty, pokiaľ možno obratom, za všetky prípady naraz listom alebo mailom, vrátane vyjadrenia k prípadom bez právneho nároku. Ak zdravotná poisťovňa po overení zistí, že došlo k uplatneniu pohľadávky bez právneho nároku, dochádza k neuznaniu individuálnej rekapitulácie. Úrad potvrdzuje dlžníckemu styčnému orgánu v EÚ súhlas s námietkou, zasiela zdravotnej poisťovni rekapituláciu o výške uznaného záväzku s neuznanou individuálnou rekapituláciou a dochádza k úprave predpisu pohľadávky zdravotnej poisťovne v

účtovníctve. Úrad zasiela stanovisko k námietkam dlžníckeho styčného orgánu v EÚ priebežne, najneskôr do 10 dní od ich doručenia.

10. Ak dlžnícky styčný orgán v EÚ v súlade s čl. 68 VN poskytne zálohovú platbu do 6 mesiacov od konca mesiaca, v ktorom mu bola pohľadávka SR predložená, rozdeľuje úrad predmetnú zálohu podľa % podielu zdravotnej poisťovne na celkovej sume danej pohľadávky SR do 10 dní od pripísania zálohovej platby a doručenia avíza dlžníckeho styčného orgánu v EÚ. Následne musí dlžnícky styčný orgán zaslať úradu stanovisko o uznaných alebo/a namietaných prípadoch, ktoré rieši úrad postupom podľa ods. 8-9. V rámci konečného vyúčtovania Porovná úrad sumu zálohovej platby a sumu uznaných prípadov a zasiela zdravotnej poisťovni vyúčtovanie zálohovej platby v štruktúre počet a suma uznaných a neuznaných prípadov/individuálnych rekapitulácií, suma zálohovej platby, výsledok vyúčtovania. Preplatok z vyúčtovania uhrádza povinná strana do 10 dní od doručenia vyúčtovania zálohovej platby.
11. Ak zdravotná poisťovňa dodatočne po úhrade svojej pohľadávky zistí, že išlo o pohľadávku bez právneho nároku, zaúčtuje si záväzok a vráti uhradenú sumu dlžníckej inštitúcii ako dobropis po úhrade prostredníctvom úradu.
12. Úrad oznamuje zdravotnej poisťovni dátum zaúčtovania na strane veriteľskej inštitúcie v EÚ, dátum doručenia pohľadávky EÚ úradu a nariadenie, podľa ktorého bola pohľadávka veriteľského styčného orgánu v EÚ uplatnená na úrade, v sprievodnom liste k dávke 533. Spolu so sprievodným listom a dávkou predkladá úrad zdravotnej poisťovni aj individuálne rekapitulácie v prílohe č. 4 a zoznam individuálnych rekapitulácií.
13. Zdravotná poisťovňa uhrádza úradu v lehote splatnosti individuálnej rekapitulácie, ktoré uznala. K individuálnym rekapituláciám, ktoré nie sú opodstatnené, zasiela úradu námietky listom alebo e-mailom v štruktúre: číslo individuálnej rekapitulácie, priezvisko, meno, suma v EUR, dôvod námietky podľa číselníka dôvodov neuznaní v prílohe č. 17 k Metodickému usmerneniu č. 16/2005 v znení neskorších úprav spolu s príslušnými podpornými dokladmi za všetky prípady doručené z jedného veriteľského styčného orgánu v EÚ jednou dávkou úradu bezodkladne. Úrad zasiela námietky veriteľskému styčnému orgánu priebežne, najneskôr do 10 dní od ich doručenia. Podľa stanoviska veriteľského styčného orgánu dochádza k odsúhlaseniu námietky alebo preukázaniu opodstatnenosti pohľadávky veriteľskej inštitúcie. Úrad informuje zdravotnú poisťovňu o stanovisku veriteľského styčného orgánu v EÚ k námietkam listom alebo e-mailom. Zdravotná poisťovňa vystavuje na námietky, ktoré odsúhlasila veriteľská inštitúcia, oznámenie o neuznaní individuálnej rekapitulácie v prílohe č. 4 a dochádza k odúčtovaniu daného záväzku zdravotnej poisťovne a pohľadávky úradu.
14. V prípade záväzkov SR neuplatňujú úrad a zdravotné poisťovne ustanovenie o poskytovaní zálohových platieb.
15. Zdravotná poisťovňa v súlade s čl. 64 ods. 4 a 67 VN predkladá úradu zoznamy registrovaných poistencov na základe formulárov E109, E121, prenosného dokumentu S1 najneskôr do 10. decembra bežného roka za predchádzajúci kalendárny rok. Zoznam má formát xls v štruktúre: priezvisko a meno poistenca, dátum narodenia, identifikačné číslo, typ formulára, počet mesiacov, kód príslušnej inštitúcie, kód inštitúcie v mieste bydliska. Úrad zasiela zoznamy za všetky zdravotné poisťovne dlžníckym styčným orgánom v EÚ do 20. decembra bežného roka.
16. Úrad informuje zdravotnú poisťovňu o námietkach k predloženému zoznamu listom alebo e-mailom s požiadavkou o stanovisko k námietke bezodkladne. Zdravotná poisťovňa zasiela úradu podporné dokumenty preukazujúce opodstatnenosť svojho nároku na refundáciu nákladov a správnosť údajov v zozname, pokiaľ možno obratom. Úrad informuje dlžnícky styčný orgán v EÚ, že súhlasí a/alebo nesúhlasí s námietkami bezodkladne po doručení stanoviska k námietkam zo všetkých zdravotných poisťovní. Dlžnícky styčný orgán v EÚ potvrdzuje zoznam registrovaných poistencov, ktorý úrad zasiela dotknutým zdravotným poisťovňam.
17. Zdravotná poisťovňa uplatňuje svoje pohľadávky na základe pevne stanovených súm prostredníctvom dávky 536 a rekapitulácie za štát v prílohe 4 vychádzajúc z potvrdeného zoznamu registrovaných poistencov. Po pripísaní úhrady zasiela úrad zdravotnej poisťovni rekapituláciu o výške uznaného záväzku v prílohe č. 4.
18. Úrad zasiela zoznamy registrovaných poistencov SR s bydliskom v EÚ doručené z veriteľského styčného orgánu v EÚ na potvrdenie dotknutým zdravotným poisťovňam obratom. Zoznam má formát xls v štruktúre: priezvisko a meno poistenca, dátum narodenia, identifikačné číslo, typ

formulára, počet mesiacov, kód príslušnej inštitúcie, kód inštitúcie v mieste bydliska. Zdravotná poisťovňa oznamuje úradu námietky k predloženému zoznamu bezodkladne. Úrad informuje veriteľský styčný orgán v EÚ o stanovisku k zoznamu bezodkladne po doručení stanovísk zo všetkých dotknutých zdravotných poisťovní. Podľa stanoviska veriteľského styčného orgánu v EÚ oznamuje úrad zdravotnej poisťovni odsúhlasenie námietky a predkladá doklady preukazujúce opodstatnenosť nároku na refundáciu nákladov a správnosť údajov v zozname listom alebo e-mailom a čaká na následne potvrdenie nových skutočností. Po potvrdení nových skutočností zo strany zdravotnej poisťovne oznamuje úrad veriteľskému styčnému orgánu v EÚ konečné stanovisko k zoznamu.

19. Po publikovaní pevne stanovených súm/priemerných nákladov v Úradnom vestníku EÚ po odsúhlasení (potvrdení) zoznamu registrovaných poistencov a predložení finančného vyjadrenia pohľadávky veriteľského styčného orgánu v EÚ úradu predkladá úrad zdravotnej poisťovni dávky 537 a rekapituláciu za štát v prílohe č. 4, ktorá obsahuje dátum doručenia pohľadávky veriteľského styčného orgánu v EÚ úradu.

Článok 7

Prechodné ustanovenia pre refundácie pri zmene finančnej zodpovednosti

1. Zmena finančnej zodpovednosti sa týka dôchodcov a ich nezaopatrených rodinných príslušníkov a nezaopatrených rodinných príslušníkov pracovníkov s iným bydliskom ako pracovníci, ktorí majú bydlisko v štátoch neuvedených v prílohe 3 k VN, t.j. štáty, ktoré prechádzajú na komplexnú refundáciu iba na základe skutočných výdavkov. Takýto spôsob refundácia platí aj pre SR dňom 1. mája 2010.
2. V prípade poistencov EÚ s bydliskom v SR išlo o vecné dávky čerpané kategóriami oprávnených osôb podľa ods. 1 na základe EPZP alebo formulárov E112SK vydaných slovenskými zdravotnými poisťovňami ako inštitúciami v mieste bydliska.
3. V prípade poistencov SR s bydliskom v inom členskom štáte, okrem štátov uvedených v prílohe 3 k VN, išlo o vecné dávky čerpané kategóriami osôb uvedených v ods. 1 na základe EPZP alebo formulárov E112EU vydaných inštitúciami v mieste bydliska v inom členskom štáte.
4. Ak oprávnená osoba čerpala vecné dávky pred 1. májom 2010, príslušná na úhradu nákladov je inštitúcia určená v súlade s ustanoveniami nariadenia Rady EHS č. 1408/71.
5. Ak mala oprávnená osoba súhlas vycestovať do iného členského štátu na účely čerpania plánovanej liečby podľa nariadení Rady EHS č. 1408/71 a č. 574/72 a tieto dávky boli čiastočne alebo úplne poskytnuté po 30. apríli 2010, príslušná na úhradu celkových nákladov je inštitúcia, ktorá jej udelila súhlas.
6. Ak sa oprávnenej osobe začali poskytovať vecné dávky podľa článku 22 ods. 3 písm. a) alebo článku 31 ods. 1 písm. a) nariadenia Rady EHS č. 1408/71, náklady na vecné dávky by mala uhradiť príslušná inštitúcia podľa nariadenia Rady EHS č. 1408/71 a 574/72. Ak však poskytovanie vecných dávok pokračuje aj po 31. máji 2010, náklady, ktoré vzniknú po uvedenom dátume, uhrádza príslušná inštitúcia podľa ZN.
7. Inštitúcia, ktorá je povinná uhradiť náklady na dávky poskytované na základe EPZP, môže požiadať inštitúciu, u ktorej bola osoba náležite zaregistrovaná v čase priznania dávky, aby jej uhradila náklady na tieto dávky, alebo v prípade, že daná osoba nebola oprávnená používať EPZP, vyriešiť túto záležitosť s danou osobou.

Článok 8

Prechodné ustanovenia

1. V prípade schválenia priemerných nákladov za SR za referenčný rok 2009 v júli 2011 použijú úrad a zdravotné poisťovne odlišné postupy a lehoty na uplatnenie pohľadávok SR tak, aby mohli uplatniť pohľadávky za rok 2009 a 2010 na dlžníckych styčných orgánoch v EÚ najneskôr do 31. marca 2012.
2. Zoznam registrovaných poistencov ČR predkladajú zdravotné poisťovne úradu podľa dohody na úrovni styčných orgánov.

Článok 9
Záverečné ustanovenie

Toto metodické usmernenie v znení novely 1 nadobúda účinnosť dňom 1. januára 2011.

V Bratislave 21. 12. 2010

MUDr. Ján Gajdoš, v. r.
predseda

Poznámka:

Prílohy k Metodickému usmerneniu č. 1/1/2010 sú na web stránke úradu:
http://www.udzs.sk/buxus/generate_page.php?page_id=501 - v nasledujúcich súboroch:

Príloha č. 1a - Vzory SED samostatne v 5. častiach:

1. S-choroba (1. časť)
2. S-choroba (2. časť)
3. S-choroba (3. časť)
4. DA-pracovné úrazy
5. R-spätne vymáhanie

Príloha č. 1b - **Zoznam urgentných SED**

Prílohy č. 2 - **Prenosné dokumenty**

Prílohy č. 3 - **Vecné toky**

Príloha č. 4 - **Vzory tlačív**

Metodické usmernenie

č. 3/2/2009

Spôsob oznámenia platiteľa poistného o vzniku, zmene a zániku platiteľa poistného na verejné zdravotné poistenie

december 2010

Článok 1 Úvodné ustanovenie

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou podľa § 24 písm. c) a písm. k) zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“) vydáva toto metodické usmernenie o spôsobe oznámenia vzniku, zmeny a zániku platiteľa poistného na verejné zdravotné poistenie (ďalej len „metodické usmernenie“).

Článok 2 Oznámenie vzniku, zmeny a zániku platiteľa poistného

- 1) Podľa § 24 písm. c) a písm. k) zákona o zdravotnom poistení platiteľ poistného na verejné zdravotné poistenie (ďalej len „platiteľ poistného“), ktorý je zamestnávateľom (§ 11 ods. 5), samostatne zárobkovo činnou osobou podľa § 11 ods. 1 písm. b (ďalej len „SZČO“), alebo platiteľom poistného podľa § 11 ods. 2 zákona o zdravotnom poistení (ďalej len „samoplatiteľ“), oznamuje písomne príslušnej zdravotnej poisťovni, spôsobom určeným úradom, najneskôr do ôsmich pracovných dní vznik, zmenu a zánik platiteľa poistného.
- 2) Zmenu platiteľa poistného z dôvodu uvedeného v § 11 ods. 7 (ďalej len „poistenci štátu“) zákona o zdravotnom poistení (skutočnosť, kedy platiteľom poistného začína, resp. prestáva byť štát) písomne oznámi platiteľ poistného do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo k zmene platiteľa poistného.
- 3) Poistenec štátu, ktorý spĺňa podmienky uvedené v § 11 ods. 8 zákona o zdravotnom poistení, (poistenec štátu mal v rozhodujúcom období príjem zo zárobkovej činnosti podľa § 10b zákona o zdravotnom poistení), si splní písomne oznamovaciu povinnosť o zmene platiteľa poistného najneskôr do lehoty na podanie ročného zúčtovania poistného za rozhodujúce obdobie, v ktorom došlo k zmene platiteľa poistného.
- 4) Fyzická osoba, ktorá do 31.12.2010 bola samoplatiteľom a súčasne bola oprávnená na vykonávanie alebo prevádzkovanie zárobkovej činnosti uvedenej v § 10b ods. 1 písm. b) a v ods. 2 až 4, sa od 01.01.2011 bude považovať za SZČO, ak vykonáva, je oprávnená na vykonávanie alebo prevádzkovanie tejto činnosti aj po 31.12.2010. Takáto osoba je povinná písomne si splniť oznamovaciu povinnosť o zmene platiteľa poistného podľa § 24 písm. c) najneskôr do 31.01.2011.
- 5) Platiteľ poistného - zamestnávateľ predkladá písomne zdravotnej poisťovni oznámenie o vzniku, zmene a zániku platiteľa poistného podľa § 24 písm. c) a písm. k) zákona o zdravotnom poistení na tlačivo určenom úradom. Zdravotná poisťovňa vyhotoví tlačivo podľa prílohy č. 1 (Oznámenie o vzniku, zmene a zániku platiteľa poistného) tohto metodického usmernenia. Tlačivá v prílohe č. 2 (Oznámenie zamestnávateľa o poistencoch pri zmene platiteľa poistného na verejné zdravotné poistenie) a v prílohe č. 3 (Oznámenie poistenca/platiteľa poistného), ktoré boli zdravotnou poisťovňou vyhotovené na základe metodického usmernenia účinného do 31.12.2010, zostávajú naďalej v platnosti.

- 6) Tlačivo **Oznámenie o vzniku, zmene a zániku platiteľa poistného** (príloha č. 1) - slúži na účely prihlásenia zamestnávateľa do registra platiteľov, odhlásenia z registra platiteľov a oznámenia zmien v jeho údajoch. Tlačivo **Oznámenie poistenca/platiteľa poistného** (príloha č. 2) slúži na účely oznámenia zmien u SZČO, samoplatiteľov a poistencov. Tlačivo **Oznámenie zamestnávateľa o poistencoch pri zmene platiteľa poistného na verejné zdravotné poistenie** (príloha č. 3) slúži na účely zamestnávateľom oznámených zmien, týkajúcich sa jeho zamestnancov.
- 7) Zdravotná poisťovňa zabezpečí prijímanie oznámení aj v elektronickej forme a v štruktúre podľa prílohy č. 4 tohto metodického usmernenia. Zamestnávateľ, ktorý má 3 a viac zamestnancov poistených v jednej zdravotnej poisťovni predkladá oznámenie tejto zdravotnej poisťovni aj v elektronickej forme, ak sa so zdravotnou poisťovňou nedohodne inak.
- 8) Ak zdravotná poisťovňa nestanoví aj iné spôsoby prijímania oznámení v elektronickej forme, platiteľ poistného môže predložiť oznámenie v elektronickej forme len v podobe dátového rozhrania, ktorého štruktúra je definovaná v prílohe č. 4 tohto metodického usmernenia.
- 9) Oznámenie zamestnávateľa o poistencoch pri zmene platiteľa poistného pri začiatku platnosti kategórie zamestnanca nenahrádza prihlášku na verejné zdravotné poistenie poistenca pri zmene zdravotnej poisťovne.

Článok 3 **Účinnosť**

- 1) Metodické usmernenie č. 3/2009 v znení novely č. 2 nadobúda účinnosť od 01.01.2011.
- 2) Dňom nadobudnutia účinnosti tohto metodického usmernenia sa mení a dopĺňa metodické usmernenie č. 3/1/2009.

V Bratislave 22.12.2010

MUDr. Ján Gajdoš, v.r.
predseda

Oznámenie o vzniku, zmene a zániku platiteľa poisťného

☐ Oznámenie o vzniku		☐ Oznámenie o zániku		☐ Oznámenie o zmene platiteľa poisťného	
☐ Dôvod oznámenia zmeny <small>* uvedie číslo dôvodu od 1 - 10</small>			Kód poisťovne, kód pobočky <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> Číslo platiteľa <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>		

Údaje o platiteľovi

Meno, priezvisko/obchodné meno		Rodné číslo	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
		IČO	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Sídlo/bydlisko platiteľa (ulica, číslo)			
PSČ	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	Obec	<input type="text"/>
Deň určený na výplatu príjmov (deň úhrady poisťného) <input type="text"/> <input type="text"/>			
Deň vzniku oznamovacej povinnosti <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>			

Korešpondenčná adresa platiteľa

Ulica	Číslo	Obec	PSČ <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Bankové spojenie (číslo účtu/kód banky) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>			
Spôsob úhrady preddavku ☐ prevodom z účtu ☐ v hotovosti ☐ poštovou poukážkou			
V zmysle § 10 ods. 6 zákona č. 428/2002 Z. z. udeľujem súhlas s vytvorením fotokópie nižšie uvedených dokladov na účely verejného zdravotného poistenia. Súhlas je možné odvolať iba na základe písomnej žiadosti platiteľa poisťného.			
☐ súhlasím			

Potvrdenie platiteľa poisťného

Štatutárny zástupca, resp. splnomocnená osoba		Pečiatka a podpis osoby oprávnenej konať v mene platiteľa poisťného
Telefón		
Fax	E-mail	
Dátum <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>		

Potvrdenie poisťovne

Číslo účtu poisťovne pre platbu poisťného <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>		Pečiatka poisťovne a podpis oprávnenej osoby										
Konštantný symbol <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	Špecifický symbol (RRRR MM) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>											
Variabilný symbol <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>												
Dátum prijatia oznámenia <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>												
* Dôvod oznámenia zmeny: <table style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="width: 50%;">1. Zmena mena, priezviska/obchodného mena</td> <td style="width: 50%;">6. Zmena bankového spojenia</td> </tr> <tr> <td>2. Zmena IČO</td> <td>7. Zmena spôsobu úhrady preddavkov</td> </tr> <tr> <td>3. Zmena sídla platiteľa</td> <td>8. Zmena korešpondenčnej adresy platiteľa</td> </tr> <tr> <td>4. Zmena dňa určeného na výplatu príjmu</td> <td>9. Zmena štatutárneho zástupcu</td> </tr> <tr> <td>5. Zmena kontaktnej osoby</td> <td>10. Zmena kontaktov (tel., fax, e-mail, mobil)</td> </tr> </table>			1. Zmena mena, priezviska/obchodného mena	6. Zmena bankového spojenia	2. Zmena IČO	7. Zmena spôsobu úhrady preddavkov	3. Zmena sídla platiteľa	8. Zmena korešpondenčnej adresy platiteľa	4. Zmena dňa určeného na výplatu príjmu	9. Zmena štatutárneho zástupcu	5. Zmena kontaktnej osoby	10. Zmena kontaktov (tel., fax, e-mail, mobil)
1. Zmena mena, priezviska/obchodného mena	6. Zmena bankového spojenia											
2. Zmena IČO	7. Zmena spôsobu úhrady preddavkov											
3. Zmena sídla platiteľa	8. Zmena korešpondenčnej adresy platiteľa											
4. Zmena dňa určeného na výplatu príjmu	9. Zmena štatutárneho zástupcu											
5. Zmena kontaktnej osoby	10. Zmena kontaktov (tel., fax, e-mail, mobil)											

Miesto pre názov a logo zdravotnej poisťovne

Miesto pre interné údaje
zdravotnej poisťovne

Strana číslo / Celkový počet strán					Kód poisťovne					
					Číslo platiteľa					

Oznámenie poistenca / platiteľa poistného

Druh oznámenia: nový opravný

ÚDAJE O OZNAMOVATEĽOVI

Názov/ Meno a priezvisko					Typ oznamovateľa
Dátum narodenia	Rodné číslo	Číslo povolenia na pobyt	IČO	Číslo ID	
Miesto podnikania/ adresa	Obec				PSČ
	Ulica				Číslo
e-mail		telefón			Fax
názov banky alebo pobočky zahraničnej banky		predčíslenie	číslo účtu	kód banky	

Kód	Platnosť zmeny	Dátum zmeny							

ÚDAJE O PLATBE

Číslo účtu	Kód banky	Výška preddavku
------------	-----------	-----------------

Odtlačok pečiatky a podpis oprávnenej osoby	Pečiatka poisťovne
Dátum	Dátum prijatia

Kód poisťovne – 2 miesta označenie poisťovne, 2 miesta označenie pobočky, ak pobočku nemá zriadenú uvedie „00”

Číslo poistenca/platiteľa – vyplní platiteľ poisťného – SZČO, osoba, ktorá je verejne zdravotne poistená a nie je zamestnancom, SZČO alebo osobou, za ktorú platí poisťné štát (10 miest), poistenec (rodné číslo alebo identifikačné číslo)

Údaje o oznamovateľovi – údaje v plnom rozsahu vyplní oznamovateľ

Typ oznamovateľa – uvedie sa jedno písmeno z nasledujúcich
S – SZČO O – samoplatiteľ P - poistenec

Platnosť zmeny – uvedie sa jedno písmeno z nižšie uvedených:

Z – začiatok platnosti platiteľa poisťného

K – koniec platnosti platiteľa poisťného

X – oprava (vyčiarknutie celého riadku)

Dátum zmeny – deň, mesiac a rok zmeny v tvare DDMMRRRR (napr. začiatok, resp. skončenie povinnosti štátu platiť poisťné. Atď.)

Kód – uvedie jedno číslo a jedno písmeno z nasledujúceho zoznamu kódov:

Zoznam kódov:

Typ zmeny:

1. Štát

- A. nezaopatrené dieťa; za nezaopatrené dieťa sa na účely tohto zákona považuje aj fyzická osoba do dovŕšenia 26 roku veku, ktorá študuje na prvej vysokej škole najdlhšie do získania vysokoškolského vzdelania druhého stupňa, štúdium ktorého, podľa študijného programu nepresiahlo štandardnú dĺžku, okrem externej formy štúdia, poistencom štátu je aj v období prázdnin až do vykonania štátnych záverečných skúšok alebo do zápisu na vysokoškolské štúdium tretieho stupňa v dennej forme štúdia, ak zápis na vysokoškolské štúdium tretieho stupňa bol vykonaný do konca kalendárneho roka, v ktorom bolo získané vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v dennej forme štúdia,
- B. fyzická osoba, ktorá poberá dôchodok okrem poberateľa vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku a sirotského dôchodku podľa osobitného predpisu alebo dôchodok z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov podľa osobitného predpisu alebo dôchodok z cudziny, alebo dôchodok z iného členského štátu a nie je zdravotne poistená v tomto členskom štáte,
- C. fyzická osoba, ktorá poberá rodičovský príspevok,
- D. fyzická osoba, ktorá dosiahla dôchodkový vek a ktorej nevznikol nárok na dôchodok,
- E. fyzická osoba, ktorá je invalidná a nevznikol jej nárok na invalidný dôchodok,
- F.
- G. obvinená osoba vo väzbe alebo odsúdená vo výkone trestu odňatia slobody, obvinená osoba vo väzbe alebo odsúdená vo výkone trestu odňatia slobody v inom členskom štáte, ak tam nie je zdravotne poistený
- H. fyzická osoba, ktorej sa poskytuje starostlivosť v zariadení, v ktorom je umiestnená na základe rozhodnutia súdu alebo v zariadení sociálnych služieb celoročne,
- I. zahraničný študent na zabezpečenie záväzkov z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná,
- J. fyzická osoba, ktorá poberá peňažný príspevok za opatrovanie,
- K. fyzická osoba, ktorá sa osobne celodenne a riadne stará o dieťa vo veku do šiestich rokov,
- L. fyzickú osobu, ktorá opatruje občana s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaného podľa posudku vydaného podľa osobitného predpisu alebo opatruje blízku osobu, ktorá je staršia ako 80 rokov a nie je umiestnená v zariadení sociálnych služieb alebo v zdravotníckom zariadení; starostlivosť o takéto osoby sa preukazuje čestným vyhlásením,

- M. manželka alebo manžel zamestnanca, ktorý vykonáva štátnu službu v cudzine, alebo zamestnanca, ktorý podľa pracovnej zmluvy vykonáva práce vo verejnom záujme v zahraničí,
- N. fyzická osoba, ktorá vykonáva osobnú asistenciu občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím podľa osobitného predpisu,
- O. fyzická osoba,
 1. ktorá poberá náhradu príjmu, nemocenské, ošetrovné alebo materské podľa osobitného predpisu
 2. ktorej zanikol nárok na nemocenské po uplynutí podporného obdobia podľa osobitného predpisu a ktorej trvá dočasná pracovná neschopnosť alebo
 3. ktorej zanikol nárok na ošetrovné po uplynutí desiateho dňa potreby ošetrovania alebo starostlivosti podľa osobitného predpisu a ktorej trvá potreba ošetrovania alebo starostlivosti podľa osobitného predpisu aj po tomto dni,
- P. fyzická osoba, ktorá poberá dávku v hmotnej núdzi alebo príspevok k dávke v hmotnej núdzi a fyzickú osobu, ktorá sa spoločne posudzuje na účely posudzovania hmotnej núdze,
- Q. fyzická osoba, ktorá je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie,
- R. cudzinec zaistený na území Slovenskej republiky,
- S. azylant,
- T. fyzická osoba, ktorá vykonáva pracovnú činnosť pre cirkevné, rehoľné a charitatívne spoločenstvo,
- U. fyzická osoba, ktorá je nemocensky zabezpečená a poberá náhradu služobného platu policajta počas dočasnej neschopnosti na výkon štátnej služby a náhradu služobného príjmu profesionálneho vojaka, ktorý nemôže vykonávať vojenskú službu pre chorobu alebo úraz, nemocenské alebo materské podľa osobitného predpisu.
- V. študent doktorandského študijného programu v dennej forme štúdia, ak celková dĺžka jeho doktorandského štúdia neprekročila štandardnú dĺžku štúdia pre doktorandský študijný program v dennej forme a nezískal už vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa alebo nedovršil vek 30 rokov.

3. SZČO

4. Platiteľ definovaný v § 11 ods. 2 zákona o zdravotnom poistení

Oznámenie zamestnávateľa o poistencoch pri zmene platiteľa poistného na verejné zdravotné poistenie

Miesto pre názov a logo zdravotnej poisťovne

Miesto pre interné údaje zdravotnej poisťovne

Strana číslo / Celkový počet strán	Za kalendárny mesiac	Rok	Kód poisťovne	Číslo platiteľa

Oznámenie zamestnávateľa o poistencoch pri zmene platiteľa poistného na verejné zdravotné poistenie

Druh oznámenia: nové opravné

ÚDAJE O PLATITEĽOVI

Meno a priezvisko Obchodné meno		Právna forma	
Rodné číslo	Číslo povolenia k pobytu	DIČ / IČ DPH	IČO
Sídlo	Obec	Ulica	
Súpis. číslo	Číslo	PSČ	Štát
Telefón	Fax	E-mail	
Názov banky alebo pobočky zahraničnej banky	Predčíslenie	Číslo účtu	Kód banky

POISTENCI

P.č.	Rodné č./ identifikačné č. poistenca	Priezvisko, meno, titul	Kód	Platnosť zmeny	Dátum zmeny
1.					
2.					
3.					
4.					

Vyplnil	Odtlačok pečiatky a podpis oprávnenej osoby	Pečiatka poisťovne
Kontakt		
Dátum	Dátum	Dátum prijatia

Kód poisťovne – 2 miesta označenie poisťovne, 2 miesta označenie pobočky, ak pobočku nemá zriadenú uvedie „00”

Číslo platiteľa – vyplní platiteľ poistného – zamestnávateľ (10 miest)

Údaje o platiteľovi - vyplní zamestnávateľ

Platnosť zmeny – uvedie sa jedno písmeno z nižšie uvedených:

Z – začiatok platnosti kategórie platiteľa poistného

K – koniec platnosti kategórie platiteľa poistného

X – storno (vyčiarknutie celého riadku)

Dátum zmeny – deň, mesiac a rok zmeny v tvare DDMMRRRR (napr. začiatok, resp. skončenie pracovného pomeru, alebo povinnosti štátu platiť poistné atď.)

Kód – uvedie jedno číslo a jedno písmeno z nasledujúceho zoznamu kódov:

Zoznam kódov:**Typ zmeny:****1. Štát**

- A. nezaopatrené dieťa; za nezaopatrené dieťa sa na účely tohto zákona považuje aj fyzická osoba do dovŕšenia 26 roku veku, ktorá študuje na prvej vysokej škole najdlhšie do získania vysokoškolského vzdelania druhého stupňa, štúdium ktorého, podľa študijného programu nepresiahlo štandardnú dĺžku, okrem externej formy štúdia, poistencom štátu je aj v období prázdnin až do vykonania štátnych záverečných skúšok

- alebo do zápisu na vysokoškolské štúdium tretieho stupňa v dennej forme štúdia, ak zápis na vysokoškolské štúdium tretieho stupňa bol vykonaný do konca kalendárneho roka, v ktorom bolo získané vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v dennej forme štúdia,
- B. fyzická osoba, ktorá poberá dôchodok okrem poberateľa vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku a sirotského dôchodku podľa osobitného predpisu alebo dôchodok z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov podľa osobitného predpisu alebo dôchodok z cudziny, alebo dôchodok z iného členského štátu a nie je zdravotne poistená v tomto členskom štáte,
 - C. fyzická osoba, ktorá poberá rodičovský príspevok,
 - D. fyzická osoba, ktorá dosiahla dôchodkový vek a ktorej nevznikol nárok na dôchodok,
 - E. fyzická osoba, ktorá je invalidná a nevznikol jej nárok na invalidný dôchodok,
 - F.
 - G. obvinená osoba vo väzbe alebo odsúdená vo výkone trestu odňatia slobody, obvinená osoba vo väzbe alebo odsúdená vo výkone trestu odňatia slobody v inom členskom štáte, ak tam nie je zdravotne poistený
 - H. fyzická osoba, ktorej sa poskytuje starostlivosť v zariadení, v ktorom je umiestnená na základe rozhodnutia súdu alebo v zariadení sociálnych služieb celoročne,
 - I. zahraničný študent na zabezpečenie záväzkov z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná,
 - J. fyzická osoba, ktorá poberá peňažný príspevok za opatrovanie,
 - K. fyzická osoba, ktorá sa osobne celodenne a riadne stará o dieťa vo veku do šiestich rokov,
 - L. fyzickú osobu, ktorá opatruje občana s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaného podľa posudku vydaného podľa osobitného predpisu alebo opatruje blízku osobu, ktorá je staršia ako 80 rokov a nie je umiestnená v zariadení sociálnych služieb alebo v zdravotníckom zariadení; starostlivosť o takéto osoby sa preukazuje čestným vyhlásením,
 - M. manželka alebo manžel zamestnanca, ktorý vykonáva štátnu službu v cudzine, alebo zamestnanca, ktorý podľa pracovnej zmluvy vykonáva práce vo verejnom záujme v zahraničí,
 - N. fyzická osoba, ktorá vykonáva osobnú asistenciu občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím podľa osobitného predpisu,
 - O. fyzická osoba,
 - 1. ktorá poberá náhradu príjmu, nemocenské, ošetrovné alebo materské podľa osobitného predpisu
 - 2. ktorej zanikol nárok na nemocenské po uplynutí podporného obdobia podľa osobitného predpisu a ktorej trvá dočasná pracovná neschopnosť alebo
 - 3. ktorej zanikol nárok na ošetrovné po uplynutí desiateho dňa potreby ošetrovania alebo starostlivosti podľa osobitného predpisu a ktorej trvá potreba ošetrovania alebo starostlivosti podľa osobitného predpisu aj po tomto dni,
 - P. fyzická osoba, ktorá poberá dávku v hmotnej núdzi alebo príspevok k dávke v hmotnej núdzi a fyzickú osobu, ktorá sa spoločne posudzuje na účely posudzovania hmotnej núdze,
 - Q. fyzická osoba, ktorá je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie,
 - R. cudzinec zaistený na území Slovenskej republiky,
 - S. azylant,
 - T. fyzická osoba, ktorá vykonáva pracovnú činnosť pre cirkevné, rehoľné a charitatívne spoločenstvo,
 - U. fyzická osoba, ktorá je nemocensky zabezpečená a poberá náhradu služobného platu policajta počas dočasnej neschopnosti na výkon štátnej služby a náhradu služobného príjmu profesionálneho vojaka, ktorý nemôže vykonávať vojenskú službu pre chorobu alebo úraz, nemocenské alebo materské podľa osobitného predpisu.
 - V. študent doktorandského študijného programu v dennej forme štúdia, ak celková dĺžka jeho doktorandského štúdia neprekročila štandardnú dĺžku štúdia pre doktorandský študijný program v dennej forme a nezískal už vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa alebo nedovŕšil vek 30 rokov.

2. Zamestnanec

**ŠTRUKTÚRA OZNÁMENIA
V ELEKTRONICKEJ FORME**

Dátové rozhranie

2. Oznámenie poistenca / platiteľa poistného

V tejto dávke budú platitelia poistného priebežne podľa oznamovacej povinnosti doručovať zdravotnej poisťovni zmenu platiteľa poistného.

Štruktúra vety 2. riadku: Číslo platiteľa poistného|Kód ZP|Kód pobočky ZP|Kalendárny mesiac|Kalendárny rok|Názov/Meno a priezvisko|Typ oznamovateľa|IČO|Rodné číslo|Číslo povolenia na pobyt|Obec|Ulica číslo|PSČ|Telefón|Fax|E-mail|Osoba zodpovedná za spracovanie|Dátum narodenia|Názov banky|Predčíslenie účtu|Číslo účtu|Kód banky|

Štruktúra vety 3. až n-tého riadku: Poradové číslo|Kód zmeny|Platnosť zmeny|Dátum zmeny|

Popis dávky: Oznámenie poistenca /platiteľa poistného pri zmene platiteľa poistného na verejné zdravotné poistenie

Smer: poistenci /platitelia poistného -> ZP

Typ dávky: 602

Početnosť: priebežne

Formát prenosu dát: textový súbor, prípona .typ dávky

Zloženie názvu súboru dávky: IDRRMMDD.TYP, kde ID je 8-miestne identifikačné číslo organizácie alebo 9-10-miestne rodné číslo alebo 10 miestne číslo povolenia na pobyt oznamovateľa, RR je koncové dvojčíslenie roku vytvorenia dávky, MM je mesiac vytvorenia dávky, DD je deň vytvorenia dávky, TYP je 3-miestny kód typu dávky.

Alternatíva 2 pre systémy, ktoré nepodporujú dlhé názvy súborov:

ZPRRMMDD.602, kde ZP je kód zdravotnej poisťovne, RR je koncové dvojčíslenie roku vytvorenia dávky, MM je mesiac vytvorenia dávky, DD je deň vytvorenia dávky.

Národné prostredie: ISO 8859.2 (ISO Latin 2)

Oddelovací znak: |

Identifikácia dávky: podľa prípony názvu súboru .TYP a pomocou prvého riadku

Obsah dávky:

1. riadok – hlavička:

No.	Názov stĺpca	Povinnosť	Dĺžka	Typ	Formát
1	Charakter dávky	P	1-1	CHAR	
2	Typ dávky	P	3-3	INT	
3	IČO /Rodné číslo/ Číslo povolenia na pobyt	P	8-10	CHAR	
4	IČO prijímateľa dávky	P	8-8	CHAR	
5	Kód ZP a kód pobočky ZP	P	4-4	CHAR	
6	Dátum odoslania dávky	P	8-8	DATE	RRRRMMDD
7	Poradové číslo dávky	P	1-6	INT	
8	Počet viet tela dávky	P	1-6	INT	
9	Počet médií	N	1-3	INT	
10	Poradové číslo média	N	1-3	INT	

Vysvetlivky k jednotlivým položkám:

Charakter dávky:	N – nová, O – opravná
Typ dávky:	602
IČO /Rodné číslo/ Číslo povolenia na pobyt:	identifikačné číslo organizácie podľa číselníka IČO alebo rodné číslo alebo číslo povolenia na pobyt oznamovateľa – odosielateľa dávky
IČO prijímateľa dávky:	IČO prijímateľa dávky
Kód ZP a kód pobočky ZP:	kód zdravotnej poisťovne a kód pobočky zdravotnej poisťovne– ak nemá zriadené pobočky uvedie sa „00”
Dátum odoslania dávky:	dátum odoslania dávky na ZP
Poradové číslo dávky:	poradové číslo dávky platiteľa v kalendárnom roku
Počet viet tela dávky:	udáva sa bez prvého a druhého riadku dávky – zodpovedá počtu oznamovaných poistencov
Počet médií:	počet médií, na ktorých je dávka doručená
Poradové číslo média:	poradové číslo média (1,2,3,...)

2. riadok – údaje o poistencovi /platiteľovi:

No.	Názov stĺpca	Povinnosť	Dĺžka	Typ	Formát
1	Číslo platiteľa poistného	P	1-10	CHAR	
2	Kód ZP	P	2-2	CHAR	
3	Kód pobočky ZP	P	2-2	CHAR	
4	Kalendárny mesiac	P	2-2	CHAR	MM
5	Kalendárny rok	P	2-2	CHAR	RR
6	Názov / Meno a priezvisko	P	1-60	CHAR	
7	Typ oznamovateľa	P	1-1	CHAR	
8	IČO	P*	8-8	CHAR	
9	Rodné číslo	P*	9-10	CHAR	
10	Číslo povolenia na pobyt	P*	1-10	CHAR	
11	Adresa – obec	P	1-25	CHAR	
12	Adresa sídla – ulica číslo	P	1-35	CHAR	
13	Adresa sídla – PSČ	P	5-5	CHAR	
14	Telefón	N	8-15	CHAR	
15	Fax	N	8-15	CHAR	
16	E-mail	N	1-64	CHAR	
17	Osoba zodpovedná za spracovanie	P	1-50	CHAR	
18	Dátum narodenia	P*	8-8	DATE	RRRRMMDD
19	Názov banky	P	1-60	CHAR	
20	Predčíslenie účtu	N	1-6	CHAR	
21	Číslo účtu	P	1-10	CHAR	
22	Kód banky	P	4-4	CHAR	

Vysvetlivky k jednotlivým položkám:

Číslo platiteľa poistného:	číslo platiteľa poistného, ktoré prideliuje ZP
Kód ZP:	kód zdravotnej poisťovne podľa číselníka ZP
Kód pobočky ZP:	kód pobočky ZP – ak nemá zriadené uvedie sa „00”
Kalendárny mesiac:	číslo mesiaca, v ktorom došlo k zmene platiteľa poistného

Kalendárny rok:	koncové dvojčísle roku, v ktorom došlo k zmene platiteľa poistného
Názov/Meno a priezvisko:	identifikácia oznamovateľa
Typ oznamovateľa:	hodnoty S, O podľa metodického usmernenia
IČO:	IČO oznamovateľa
Rodné číslo:	rodné číslo oznamovateľa
Číslo povolenia na pobyt:	číslo povolenia na pobyt oznamovateľa
Adresa sídla – obec:	názov obce sídla oznamovateľa
Adresa sídla – ulica číslo	názov ulice a číslo sídla oznamovateľa
Adresa sídla – PSČ	PSČ adresy sídla oznamovateľa
Telefón:	telefón oznamovateľa
Fax:	fax oznamovateľa
E-mail:	e-mail oznamovateľa
Osoba zodpovedná za spracovanie:	osoba zodpovedná za spracovanie u oznamovateľa
Dátum narodenia:	dátum narodenia oznamovateľa
Názov banky:	názov banky alebo pobočky zahraničnej banky platiteľa
Predčíslenie účtu:	predčíslenie účtu platiteľa poistného v banke
Číslo účtu:	číslo účtu platiteľa poistného v banke
Kód banky:	4-miestny kód banky platiteľa

* treba vyplniť jednu z položiek IČO, Rodné číslo, Číslo povolenia na pobyt, Dátum narodenia

3. až n-tý riadok – telo dávky:

No.	Názov stĺpca	Povinnosť	Dĺžka	Typ	Formát
1	Poradové číslo	P	1-5	CHAR	
2	Kód zmeny	P	1-2	CHAR	
3	Platnosť zmeny	P	1-1	CHAR	
4	Dátum zmeny	P	8-8	DATE	RRRRMMDD

Vysvetlivky k jednotlivým položkám:

Poradové číslo:	poradové číslo zmeny
Kód zmeny:	jednomiestny alebo dvojmiestny kód podľa metodického usmernenia (napr. 1A, 1B, ..., 1U, 2, 3)
Platnosť zmeny:	hodnoty Z, K, X podľa metodického usmernenia
Dátum zmeny:	dátum, kedy došlo u poistenca k zmene

Forma prenosu: e-mail

3. Oznámenie zamestnávateľa o poistencoch pri zmene platiteľa poistného na verejné zdravotné poistenie

V tejto dávke budú platitelia poistného priebežne podľa oznamovacej povinnosti doručovať zdravotnej poisťovni zmenu platiteľa poistného.

Štruktúra vety 2. riadku: Číslo platiteľa poistného|Kód ZP|Kód pobočky ZP|Kalendárny mesiac|Kalendárny rok|Meno a priezvisko/obchodné meno|IČO|Rodné číslo|Číslo povolenia na pobyt|DIČ / IČ DPH|Právna forma|Obec|Súpisné číslo|Ulica číslo|PSČ|Štát|Telefón|Fax|E-mail|Názov banky|Predčíslenie účtu|Číslo účtu|Kód banky|Osoba zodpovedná za spracovanie|

Štruktúra vety 3. až n-tého riadku: Poradové číslo poistenca|Rodné číslo|Titul|Meno|Priezvisko|Kód zmeny|Platnosť zmeny|Dátum zmeny|Bezvýznamové identifikačné číslo|

Popis dávky: Oznámenie platiteľa poisťného o poisťencoch pri zmene platiteľa poisťného na verejné zdravotné poistenie
Smer: platiteľa poisťného -> ZP
Typ dávky: 601
Početnosť: priebežne za každého **zamestnanca**
Formát prenosu dát: textový súbor, prípona .typ dávky
Zloženie názvu súboru dávky: IDRRMMDD.TYP, kde ID je 8-miestne identifikačné číslo organizácie alebo 9-10-miestne rodné číslo alebo 10 miestne číslo povolenia na pobyt platiteľa, RR je koncové dvojčíslenie roku vytvorenia dávky, MM je mesiac vytvorenia dávky, DD je deň vytvorenia dávky, TYP je 3-miestny kód typu dávky.
Alternatíva 2 pre systémy, ktoré nepodporujú dlhé názvy súborov:
 ZPRRMMDD.601, kde ZP je kód zdravotnej poisťovne, RR je koncové dvojčíslenie roku vytvorenia dávky, MM je mesiac vytvorenia dávky, DD je deň vytvorenia dávky.

Národné prostredie: ISO 8859.2 (ISO Latin 2)
Oddeľovací znak: |
Identifikácia dávky: podľa prípony názvu súboru .TYP a pomocou prvého riadku

Obsah dávky:

1. riadok – hlavička:

No.	Názov stĺpca	Povinnosť	Dĺžka	Typ	Formát
1	Charakter dávky	P	1-1	CHAR	
2	Typ dávky	P	3-3	INT	
3	IČO /Rodné číslo/ Číslo povolenia na pobyt	P	8-10	CHAR	
4	IČO prijímateľa dávky	P	8-8	CHAR	
5	Kód ZP a pobočky ZP	P	4-4	CHAR	
6	Dátum odoslania dávky	P	8-8	DATE	RRRRMMDD
7	Poradové číslo dávky	P	1-6	INT	
8	Počet viet tela dávky	P	1-6	INT	
9	Počet médií	N	1-3	INT	
10	Poradové číslo média	N	1-3	INT	

Vysvetlivky k jednotlivým položkám:

Charakter dávky: N – nová, O – opravná
 Typ dávky: 601
 IČO /Rodné číslo/ Číslo povolenia na pobyt: identifikačné číslo organizácie podľa číselníka IČO alebo rodné číslo alebo číslo povolenia na pobyt platiteľa – odosielateľa dávky
 IČO prijímateľa dávky: IČO prijímateľa dávky
 Kód ZP a kód pobočky ZP: kód zdravotnej poisťovne a kód pobočky zdravotnej poisťovne
 Dátum odoslania dávky: dátum odoslania dávky na ZP
 Poradové číslo dávky: poradové číslo dávky platiteľa v kalendárnom roku
 Počet viet tela dávky: udáva sa **bez prvého a druhého riadku** dávky – zodpovedá počtu oznamovaných poisťencov
 Počet médií: počet médií, na ktorých je dávka doručená
 Poradové číslo média: poradové číslo média (1,2,3,...)

2. riadok – údaje o platiteľovi:

No.	Názov stĺpca	Povinnosť	Dĺžka	Typ	Formát
1	Číslo platiteľa poistného	P	1-10	CHAR	
2	Kód ZP	P	2-2	CHAR	
3	Kód pobočky ZP	P	2-2	CHAR	
4	Kalendárny mesiac	P	2-2	CHAR	MM
5	Kalendárny rok	P	2-2	CHAR	RR
6	Meno a priezvisko/obchodné meno	P	1-60	CHAR	
7	IČO	P*	8-8	CHAR	
8	Rodné číslo	P*	9-10	CHAR	
9	Číslo povolenia na pobyt	P*	1-10	CHAR	
10	DIČ / IČ DPH	N	1-13	CHAR	
11	Právna forma	P	2-2	CHAR	
12	Adresa sídla – obec	P	1-25	CHAR	
13	Adresa sídla – súpisné číslo	N	1-8	CHAR	
14	Adresa sídla – ulica číslo	P	1-35	CHAR	
15	Adresa sídla – PSČ	P	5-5	CHAR	
16	Adresa sídla – štát	P**	2-2	CHAR	
17	Telefón	N	8-15	CHAR	
18	Fax	N	8-15	CHAR	
19	E-mail	N	1-75	CHAR	
20	Názov banky	P	1-60	CHAR	
21	Predčíslenie účtu	N	1-6	CHAR	
22	Číslo účtu	P	1-10	CHAR	
23	Kód banky	P	4-4	CHAR	
24	Osoba zodpovedná za spracovanie	P	1-50	CHAR	

Vysvetlivky k jednotlivým položkám:

Číslo platiteľa poistného:	číslo platiteľa poistného, ktoré prideluje ZP
Kód ZP:	kód zdravotnej poisťovne podľa číselníka ZP
Kód pobočky ZP:	kód pobočky ZP – ak nemá zriadené pobočky uvedie sa „00”
Kalendárny mesiac:	číslo mesiaca, v ktorom došlo k zmene platiteľa poistného
Kalendárny rok:	koncové dvojčíslenie roku, v ktorom došlo k zmene platiteľa poistného
Meno a priezvisko/ obchodné meno:	identifikácia platiteľa
IČO:	IČO platiteľa
Rodné číslo:	rodné číslo platiteľa
Číslo povolenia na pobyt:	číslo povolenia na pobyt platiteľa
DIČ/IČ DPH:	daňové identifikačné číslo
Právna forma:	FO – fyzická osoba, PO – právnická osoba
Adresa sídla – obec:	názov obce sídla platiteľa poistného
Adresa sídla – súpisné číslo	súpisné číslo adresy sídla platiteľa poistného
Adresa sídla – ulica číslo	názov ulice a číslo sídla platiteľa poistného

Adresa sídla – PSČ	PSČ adresy sídla platiteľa poisťného
Adresa sídla – štát	kód štátu platiteľa podľa ISO 3166-1
Telefón:	telefón platiteľa poisťného
Fax:	fax platiteľa poisťného
E-mail:	e-mail platiteľa poisťného
Názov banky:	názov banky alebo pobočky zahraničnej banky platiteľa
Predčíslenie účtu:	predčíslenie účtu platiteľa poisťného v banke
Číslo účtu:	číslo účtu platiteľa poisťného v banke
Kód banky:	4-miestny kód banky platiteľa
Osoba zodpovedná za spracovanie:	osoba zodpovedná za spracovanie u platiteľa poisťného

* treba vyplniť jednu z položiek IČO, Rodné číslo, Číslo povolenia na pobyt

** povinný parameter, ak sa jedná o iný štát ako SR

3. až n-tý riadok – telo dávky – údaje o poisťencoch:

No.	Názov stĺpca	Povinnosť	Dĺžka	Typ	Formát
1	Poradové číslo poisťenca	P	1-5	CHAR	
2	Rodné číslo	P*	9-10	CHAR	
3	Titul	N	3-12	CHAR	
4	Meno	P	1-24	CHAR	
5	Priezvisko	P	1-36	CHAR	
6	Kód zmeny	P	1-2	CHAR	
7	Platnosť zmeny	P	1-1	CHAR	
8	Dátum zmeny	P	8-8	DATE	RRRRMMDD
9	Bezvýznamové identifikačné číslo	P*	10-10	CHAR	XX7XXXYYYY

Vysvetlivky k jednotlivým položkám:

Poradové číslo poisťenca:	poradové číslo poisťenca v dávke
Rodné číslo:	rodné číslo poisťenca
Titul:	titul pred menom poisťenca
Meno:	meno poisťenca
Priezvisko:	priezvisko poisťenca
Kód zmeny:	jednomiestny alebo dvojmiestny kód podľa metodického usmernenia (napr. 1A, 1B, ..., 1U, 2)
Platnosť zmeny:	hodnoty Z, K, X podľa metodického usmernenia
Dátum zmeny:	dátum, kedy došlo u poisťenca k zmene platiteľa poisťného
Bezvýznamové identifikačné číslo:	bezvýznamové identifikačné číslo poisťenca, ktoré pridružuje ÚDZS

P* - ak nie je vyplnené rodné číslo, treba vyplniť identifikačné číslo poisťenca

Forma prenosu: e-mail

Zdravotné poisťovne - podiel poisťencov pre rok 2011

Zdravotné poisťovne, vykonávajúce verejné zdravotné poistenie na základe povolenia úradu podľa zákona č. 581/2004 Z. z.

Obchodné meno zdravotnej poisťovne	IČO	Kód
DÔVERA zdravotná poisťovňa, a.s.	35 942 436	24
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.	35 937 874	25
Union zdravotná poisťovňa, a.s.	36 284 831	27

Výška podielu poisťencov zdravotnej poisťovne na celkovom počte poisťencov jednotlivým zdravotným poisťovňami pre rok 2011 (odhad k 1. 1. 2011) a prepočet preddavkov na ZZS

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v súlade s § 18 ods. (1), písm.(j) zákona 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, určuje výšku podielu poisťencov zdravotnej poisťovne na celkovom počte poisťencov jednotlivým zdravotným poisťovňami.

Podiel zdravotnej poisťovne na celkovom počte poisťencov pre rok 2011 (odhad k 1. 1. 2011) bol prepočítaný podľa počtu poisťencov evidovaných v centrálnom registri poisťencov k 30. 09. 2010 (+/-) zmena, t.j. prichádzajúci akceptovaní poisťenci a odchádzajúci akceptovaní poisťenci.

ZP	Počet poisťencov ODHAD k 1.1.2011	Podiel v % na 2 desatinné miesta	Podiel v % na 13 desatinných miest
24_DÔVERA zdravotná poisťovňa, a.s.	1 395 508	26,54%	26,5424488449774%
25_Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.	3 476 866	66,13%	66,1297089990463%
27_Union zdravotná poisťovňa a.s.	385 272	7,33%	7,3278421559763%
Spolu	5 257 646	100,00%	100%

Výška preddavku na jednu ambulanciu záchranej zdravotnej služby, ktorú uhradza zdravotná poisťovňa poskytovateľovi ZZS na rok 2011 je určená v súlade s výnosom MZ SR č. 22160/2005-Sl a s opatrením MZ SR č. 07045-25/2008-OL.

Pevná cena za zdravotnú starostlivosť poskytovanú poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ktorý má povolenie na prevádzkovanie ambulancie ZZS v 24 hodinovej službe v stanici ZZS, je :

- **16 928,90** eura mesačne na jedno vozidlo ambulancie rýchlej zdravotnej pomoci,
- **27 882,89** eura mesačne na jedno vozidlo ambulancie rýchlej lekárskej pomoci,
- **30 206,47** eura mesačne na jedno vozidlo ambulancie rýchlej lekárskej pomoci s vybavením mobilnej intenzívnej jednotky,
- a **56 429,66** eura mesačne na jednu ambulanciu vrtuľníkovej záchranej zdravotnej služby.

Výška preddavku pre rok 2011 na základe podielu zdravotnej poisťovne na celkovom počte poisťencov mesačne na jednu ambulanciu v eur je nasledovná:

25 Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.

- rýchlej zdravotnej pomoci **11 195,03**
- rýchlej lekárskej pomoci **18 438,88**
- rýchlej lekárskej pomoci s vybavením mobilnej intenzívnej jednotky **19 975,45**
- vrtuľníkovej záchranej zdravotnej služby **37 316,77**

24 DÔVERA zdravotná poisťovňa, a.s.

- rýchlej zdravotnej pomoci **4 493,35**
- rýchlej lekárskej pomoci **7 400,80**

▪ rýchlej lekárskej pomoci s vybavením mobilnej intenzívnej jednotky	8 017,54
▪ vrtuľníkovej záchranej zdravotnej služby	14 977,81

27 Union zdravotná poisťovňa a.s.

▪ rýchlej zdravotnej pomoci	1 240,52
▪ rýchlej lekárskej pomoci	2 043,21
▪ rýchlej lekárskej pomoci s vybavením mobilnej intenzívnej jednotky	2 213,48
▪ vrtuľníkovej záchranej zdravotnej služby	4 135,08

Nakoľko výška preddavku bola vypočítaná na základe odhadu počtu poistencov, po skompletizovaní definitívnych údajov o počte poistencov k 1. 1. 2011, úrad zašle zdravotným poisťovňam definitívne výšky preddavkov na rok 2011 v čo najkratšom možnom termíne.

Metodické usmernenie č. 25/1/2005

Štandardný postup pri výkone pitvy

január 2011

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“) za účelom zabezpečenia jednotného postupu pri výkone pitvy v zmysle § 20 ods. 1) zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov vydáva toto metodické usmernenie.

Článok 1

Zásady výkonu pitvy na súdnolekárskych pracoviskách úradu

1. Všeobecné postupy, okolnosti a informácie o prípade

1.1. Vyšetrovanie, popis, dokumentácia a odber vzoriek počas pitvy sú primárne v súlade s medicínskymi princípmi a súčasne berú do úvahy aj platné právne požiadavky a postupy.

1.2. Súdni lekári pred vykonaním pitvy sú informovaní o zbraniach alebo iných mechanizmoch, ktoré môžu súvisieť s príčinou smrti. Informácia obsahuje aj údaje o mieste nálezu tela a o iných okolnostiach.

1.3. Vyšetrenia na určenie času smrti sú vykonané bezodkladne po náleze mŕtveho tela a v úplnosti dokumentované.

1.4. Všetky nálezy pozitívne, rovnako aj negatívne informácie relevantné k prípadu sú v úplnosti dokumentované a doplnené inými vhodnými metódami (fotografie, nákresy, rtg snímky atď.).

2. Vonkajšia obhliadka

2.1. Prehliadka šatstva je nevyhnutnou súčasťou vonkajšej obhliadky a všetky zistené nálezy sa dokumentujú, aj fotografickými snímkami. Toto je dôležité v prípadoch, kedy šatstvo bolo poškodené alebo znečistené, každé miesto poškodenia (trhlina, rozrezanie, krvné škrvny, miesta presiaknuté krvou atď.) sa presne popíše a relevantné nálezy sú dané do fyzického vzťahu k miestam poranení na mŕtvom tele. Popisujú sa aj diskrepancie v týchto nálezoch.

2.2. Popis mŕtveho tela obsahuje :

a) vek, pohlavie, telesnú stavbu, výšku a hmotnosť (meranú), stav výživy, farbu kože, osobitné charakteristiky (jazvy, tetovanie, amputácie, malformácie),

b) známky smrti a ich charakter (vrátane detailov vo vzťahu k posmrtnej stuhnutosti a škrvnám rigor a livores mortis - distribúciu, intenzitu, farbu a reverzibilitu, taktiež hnilobné zmeny), environmentálne navodené zmeny,

c) nálezy pri primárnej vonkajšej obhliadke a popise, ktoré (ak treba) môžu zahŕňať odber stôp a iných dôkazových materiálov z povrchu mŕtveho tela (faeces, krv, vlasy, telové tekutiny atď.), ako aj reinšpekciu po očistení mŕtveho tela,

d) prehliadku povrchu chrbtových telových partií mŕtveho tela,

e) popis a starostlivú prehliadku hlavy a hlavových otvorov, ktorý by mal obsahovať: farbu, dĺžku, hustotu vlasov (hlava aj brada), stav kostry nosa, sliznice dutiny ústnej, stav dentície a jazyka, uší, retroaurikulárnych oblastí a vonkajších zvukovodov, očí, farby, pravidelnosti a šírky zreníc, rohoviek, spojoviek, kože viečok, ak z hlavových otvorov vytekajú tekutiny, popísať ich farbu a zápach,

f) krk: zvýšená pohyblivosť, prítomnosť alebo neprítomnosť stôp po vonkajšom násilí po prehliadke celého obvodu krku,

g) hrudník: tvar a stabilita, prsníky, ich tvar, prsné bradavky, pigmentácie, atď.,

h) genitálie a análny otvor,

i) končatiny: ich tvar a abnormálnu pohyblivosť, abnormality, známky po injekčných vpichoch a jazvy, dlaňové plochy rúk, chodidlá, nechty prstov a palcov.

2.3. Všetky poranenia, vrátane abrázií a iných násilných zmien (tetovania) treba popísať, ich tvar, uviesť presné rozmery, smer, okraje, uhly a uloženie vo vzťahu k anatomickým hraniciam a regiónom. Treba tiež popísať známky vitálnej reakcie okolo rán, cudzie telesá v ranách a v ich okolí (napr. častice streliva), ako aj sekundárne reakcie (odfarbenie, hojenie, infekcie). Popis povrchových kožných/podkožných poranení vyžaduje vykonanie lokálnej incízie kože. Treba odobrať vhodné vzorky z rán pre ďalšie skúmanie (napr. histochemické, imunohistochemické).

2.4. Popisujú sa všetky známky súčasných či starších lekárskech alebo chirurgických zákrokov a resuscitácie (napr. chirurgické rany, známky po drenáži, intravenózne katétre, pacemakery atď.).

2.5. V tomto štádiu je potrebné rozhodnutie o vhodnej stratégii ďalšieho vyšetovania mŕtveho tela a potrebe rtg dokumentácie či iných zobrazovacích postupov. Tieto vyšetrenia sa vykonajú pred pitvou.

2.6. Vonkajšiu obhliadku je vhodné doplniť aj fotografickou dokumentáciou.

3. Vnútoraná obhliadka

3.1. Celková

a) Dokumentujú sa všetky relevantné artefakty, ktoré môžu byť vytvorené invazívnymi vyšetrovacími postupmi (napr. incízie).

b) Telové steny a dutiny:

1/ všetky tri telové dutiny – dutinu lebečnú, hrudnú a brušnú – je potrebné pitvať po anatomických vrstvách. V dôvodných prípadoch sa vyšetruje vertebrálny kanál ako aj kĺbové puzdrá,

2/ vyšetrenie a popis telových dutín obsahuje: vyšetrenie na prítomnosť plynu, odmeranie objemu tekutín a krvi, vzhľad vnútorných povrchov, neporušenosť anatomických hraníc, vonkajší vzhľad orgánov a ich umiestnenie, adhézie a obliterácie dutín, poranenia a krvácania,

3/ prehliadka „in situ“ a podrobná preparácia mäkkých tkanív a svaloviny krku je rutinnou súčasťou každej pitvy.

c) Vnútorané orgány:

1/ všetky orgány je potrebné vyšetriť a pitvať podľa štandardných pravidiel patologickej anatómie a súdneho lekárstva. Ak sú prítomné poranenia, pitevná technika sa môže odkloniť od rutinnej, čo treba náležite popísať a dokumentovať,

2/ dokumentujú sa všetky lézie a poranenia čo do rozmerov a lokalizácie, rovnako aj smery pôsobenia násilia v porovnaní s anatómiou orgánov. Zaznamená sa hmotnosť a rozmery orgánov.

3.2. Detailná

a) Hlava:

1/ pred otvorením lebky je potrebné odstrániť okosticu, aby bolo možné bez pochybností sa presvedčiť o prítomnosti akýchkoľvek fisúr alebo fraktúr, vyšetovanie hlavy umožní preskúmanie a popis jej vlasatej časti, vonkajších a vnútorných povrchov kostí a temporálnej svaloviny. Popisuje sa hrúbka a vzhľad lebečných kostí a švov, vzhľad tvrdej pleny a mäkkých obalov mozgových, mozgomiešneho likvoru, štruktúru steny a obsah cerebrálnych tepien a sínusov. Popis kostí obsahuje aj vyšetrenie ich neporušenosť, vrátane popisu spojenia medzi lebkou a prvými dvoma stavcami chrčtice,

2/ v osobitných prípadoch (ak je potrebné detailné vyšetrenie alebo je prítomná autolýza) sa odporúča fixácia celého mozgu pred jeho preparáciou,

3/ v každom prípade je potrebné podľa štandardných pitevných postupov otvoriť nasálne sínusy a stredoušné dutiny,

4/ mäkké tkanivá a kosti tváre treba pitvať len v odôvodnených prípadoch a s aplikáciou kozmeticky ohľaduplných a akceptovateľných techník.

b) Hrudník:

Otvorenie a preparácia hrudníka sa vykonáva s použitím takej techniky, ktorá umožní preskúmanie všetkých vrstiev hrudnej steny, vrátane postero-laterálnych oblastí.

c) Brucho:

Otvorenie a preparačný postup brucha umožňuje podrobné vyšetrenie všetkých vrstiev jeho steny, vrátane postero-laterálnych oblastí.

d) Kostra:

- 1/ vyšetrenie hrudného koša, chrbtice a panvy je súčasťou rutinného postupu,
- 2/ úmrtia po úrazoch vyžadujú aj pitvu končatín, ktorú možno doplniť rtg vyšetrením,

4. Špeciálne postupy

4.1. ak je podozrenie, že na krk zomrelého pôsobil tlak, pred pitvou krčných orgánov treba vybrať mozog a vnútrohrudné orgány, čo umožní vykonať pitvu krku v bezkrvnom teréne. Prístup ku krčným orgánom je vedený tzv. šálovým rezom (biakromiálnym, podľa Mc Calluma),

4.2. ak je podozrenie na vzduchovú embóliu, je potrebné pred pitvou zvážiť rtg vyšetrenie. Pri pitve v týchto prípadoch prvým krokom je opatrné parciálne otvorenie hrudníka a dislokácia troch štvrtín hrudnej kosti so súčasným otvorením srdca pod vodou, čo umožní odmeranie množstva a odobratie vzorky unikajúceho vzduchu alebo plynu,

4.3. pre demonštráciu tvaru osobitných zranení sú akceptovateľné odchýlky od normálneho postupu pitvy a preparácie (napr. dorzálne alebo dorzolaterálne otvorenie telovej dutiny), takéto postupy sa uvedú v zápisnici osobitne,

4.4. pitva v prípadoch všetkých traumatických úmrtí pozostáva aj z úplného odkrytia mäkkých tkanív a svaloviny chrbtovej časti tela. Rovnaký postup sa aplikuje na horné končatiny (tzv. „peel off“ postup), najmä u všetkých vražd a na dolné končatiny najmä u dopravných nehôd,

4.5. pri podozrení alebo pri zjavných sexuálnych útokoch treba zvážiť vybratie pohlavných orgánov „en bloc“ spolu s externými genitáliami, rektom aj anusom pred ich preparáciou. Pred začatím tohto postupu sa odoberú náležité výtery z otvorov a dutín.

5. Úprava pitevného protokolu/správy z pitvy

5.1. Preambula s administratívnymi údajmi.

5.2. Identifikačné úkony.

5.3. Vonkajšia prehliadka (v odeve, po vyzlečení odevu, pred očistením, po očistení atď.).

5.4. Vnútoraná prehliadka (hlava, hrudná a brušná dutina, mäkké tkanivá krku, orgány krku a dutiny hrudnej, orgány dutiny brušnej, kostra a mäkké tkanivá, hmotnosť a rozmery orgánov).

5.5. Predbežná expertíza:

- a) Informácie o prípade, policajné údaje, list o prehliadke mŕtveho, zistenia na mieste činu.
- b) Pitevné diagnózy a príčina smrti.
- c) Vyhodnotenie všetkých relevantných nálezov.
- d) Odporúčanie a autorizácia ďalších vyšetrení.
- e) Záznam o odbere vzoriek z tela mŕtveho.
- f) Prípadné námietky voči kremácii.

6. Špecifické stratégie (vybrané prípady)

6.1. Strangulácia (obesenie, zahrdúsenie, zaškrtenie)

a) podrobná prehliadka miesta nálezu mŕtveho tela, napr. prítomnosť stoličky či inej podobnej plochy, utiahnutie strangulačnej slučky, technika viazania uzla; môže byť potrebné vykonať odbory zlepov z rúk a slučky,

b) známky strangulácie: hĺbka, šírka strangulačnej ryhy, prstence medzi ryhami, smer, bod závesu, pľuzgiere, zodvihnuté valy kože, zóny hyperémie, prítomnosť dvojitej strangulačnej ryhy,

- c) ďalšie špecifické poranenia krku: zaschnuté exkoriácie po sklznutí slučky, odtlačky vzoru a štruktúry textilnej tkaniny,
- d) distribúcia petéchií na koži, odreniny,
- e) výtok krvi z tvárových otvorov,
- f) rozdiely v šírke zreníc,
- g) lokalizácia posmrtných škvŕn, prítomnosť a rozmiestnenie kongescie,
- h) poranenia pri kŕčoch, obranné poranenia, poranenia z násilného držania (inou osobou)
- i) preparačná/pitevná technika: demonštrácia a dokumentácia stavu mäkkých tkanív, svaloviny a orgánov krku (pozri Úprava pitevného protokolu).

6.2. Utopenie/smŕť vo vode

a) podrobne si treba všímať tieto nálezy: pena na ústach, cutis anserina, macerácia kože rúk, bahno a riasy, lézie spôsobené vodnými živočíchmi, poranenia od okolia (napr. kamene a lode), strata nechťov, koža; lokalizácia posmrtných škvŕn.

b) technika: napr. odobratie žalúdočného obsahu, popis pľúc (hmotnosť, rozmery, rozsah emfyzému), odber vzoriek na možný dôkaz rozsievok,

c) ak je to potrebné, odber vzorky média, v ktorom došlo k utopeniu.

6.3. Sexuálne motivovaná vražda

Mimoriadne významná je prehliadka a dokumentácia miesta činu, napr. vo vzťahu k charakteru zranení. Všetky poranenia treba fotografovať s mierkou. Ak je to možné, povrch mŕtveho tela by mal byť prehliadnutý v UV svetle a odobraté by mali byť zlepy. Osobitný dôraz treba klásť na hľadanie (cudzieho) pubického ochlpenia. Jednoznačne sa odporúča pitva genitálií odobratých „en bloc“, rovnako aj starostlivé odobratie vzoriek obsahu spod nechťov. Treba odobrať kontrolnú vzorku vlasov.

6.4. Úmrtie dieťaťa pri zneužívaní a zanedbaní starostlivosti

a) stav výživy a celkovej starostlivosti, popis a dokumentácia vonkajších zranení a jaziev, vyšetrenie prítomnosti eventuálnych zlomenín kostí (celotelové rtg),

b) zväžiť odobratie rôznych tkanív: napr. z miest všetkých zranení, regionálnych lymfatických uzlín, endokrinných orgánov (pri malnutriícii), vzoriek z rôznych častí čreva.

6.5. Pitva novorodenca/mŕtvo narodeného dieťaťa

Potrebné sú osobitné techniky pitvy na sprístupnenie falx cerebri a tentorium cerebelli; je potrebné popísať polohu caput succedaneum, vybrať všetky fraktúry „en bloc“, vyšetriť všetky osifikačné centrá v kostiach (rozmery a prítomnosť). Osobitnú pozornosť venovať krku a vnútrohruďným orgánom: stavu zavzdušnenia pľúc, plávacej skúške pľúc „en bloc“ aj „en detail“. Popísať všetky malformácie, vnútrobrušné orgány, obsah plynu v žalúdku a v črevách. Popísať a pitvať pupočník a placentu, predtým zmerať dĺžku pupočníka, zistiť rozmery a hmotnosť placenty po oddelení pupočníka a blán, zaistiť reprezentatívne excízie (nie z okraja placenty) na histologické vyšetrenie.

6.6. Náhle úmrtie

Užitočné je rozdelenie do 3 hlavných kategórií vo vzťahu k ďalším stratégiám postupu po celkovej prehliadke:

- a) nálezy jednoznačne vysvetľujúce náhlu príčinu smrti (napr. čerstvý infarkt myokardu),
- b) nálezy vysvetľujúce smrť, no nie jej náhly nástup (napr. stenotizujúca koronárna ateroskleróza),
- c) žiadne alebo len minimálne nálezy, ktoré nedokážu vysvetliť príčinu náhlej smrti.

Prípady prislúchajúce do kategórie a) možno pokladať za dostatočne vysvetlené, kategória b) vyžaduje vylúčenie napr. intoxikácie a možný histologický dôkaz čerstvých alebo chronických zmien vo vzťahu k príčine smrti. Kategória c) vyžaduje obvykle ďalšie extenzívne skúmanie. Tak tomu býva najmä u náhlych úmrtí dojčiat. V týchto prípadoch je nevyhnutná podstatne podrobnejšia schéma skúmania.

6.7. Strelné poranenia

Špecifické vyšetrenia, podmienky a odbery vzoriek sú nasledovné:

- a) poznanie miesta činu, použitých zbraní, typu streliva, miest „environmentálneho“ poškodenia (okolia) a poranenia nábojnicami, relatívnej polohy zúčastnených osôb,
- b) obhliadka šatstva a dokumentácia jeho relevantného poškodenia, starostlivý odber vzoriek z odevu,
- c) prehliadka a dokumentácia akýchkoľvek krvných stôp (striekancov) na povrchoch tela (včítane odevu a rúk),

- d) dokumentácia miesta vstrelu a výstrelu vo vzťahu k anatomickým hraniciam a ich vzdialenosť od stupají chodidiel,
- e) dokumentácia odtlačkových známkov ústia hlavne,
- f) odobratie výkrojkov (neočistenej) kože z okolia vstrelu a výstrelu,
- g) rtg vyšetrenie pred aj v priebehu pitvy (ak je to potrebné),
- h) určenie priebehu a smeru(smerov) letu strely,
- i) záverečné ustálenie smeru (smerov) streľby, následnosti výstrelov, intravitálnych známkov, polohy obeť,
- j) manipulácia s nájdenými projektilmi bez použitia kovových nástrojov.

6.8. Poranenia ostrým predmetom

- a) prehliadka všetkých spôsobilých nástrojov (najmä ich rozmery);
- b) vyšetrenie a prehliadka odevu (včítane jeho poškodenia, potriesnenia);
- c) pitva a popis všetkých dráh pôsobenia násillia (vrstva po vrstve) včítane ich rozmerov a stôp vo vzťahu k zraňujúcemu predmetu, zisťovanie známkov vitality;
- d) záverečné vyhodnotenie smeru (smerov) pôsobenia fyzikálnej sily(síl), spôsobu vzniku zranenia atď.

6.9. Uhorenie

- a) zvyšky odevu, špecifické typy a tvary popálenín kože a slizníc,
- b) zmeny a osobitosti súvisiace s pôsobením tepla,
- c) preukázanie alebo vylúčenie pôsobenia horľavín,
- d) známky vitality: CO a HCN v krvi, inhalácia sadzí, kožné lézie,
- e) pri pokročilom uhorení za nejasných okolností rtg vyšetrenie na vylúčenie prítomnosti projektilov a iných cudzích telies.

6.10. Intoxikácie (všeobecné pokyny)

- a) u všetkých pitiev je potrebné odobrať krv z femorálnych žíl,
- b) u primárne neobjasnených príčin smrti treba odobrať krv, vzorky z pečene a obličky a ak možno, moč a ďalšie špecifické vzorky,
- c) pri špecifickom podozrení na intoxikáciu:
 - 1/ hypnotiká, sedatíva, psychoaktívne látky, kardiaká, analgetiká, insekticídy, ako je uvedené pod b),
 - 2/ zneužívané drogy: ako je uvedené pod b) a dodatočne mozgovomiešny likvor, mozgové tkanivo, tkanivo z miest vpichov, vlasy,
 - 3/ prchavé, tuky rozpúšťajúce látky akými sú horľaviny a solvenciá: ako je uvedené pod b), a ďalej: krv z ľavej komory srdca, mozgové tkanivo, podkožné tukové tkanivo, tkanivo pľúc, odev,
 - 4/ nutričná intoxikácia: ako je uvedené pod b) a ďalej: obsah čriev, ako možno, odobratý z 3 rôznych miest,
 - 5/ podozrenie na chronickú intoxikáciu (ťažké kovy, drogy, insekticídy atď.): ako je uvedené pod b) a ďalej: vlasy (v trsoch), kosti, tukové tkanivo, črevný obsah.

6.11. Telá v posmrtnom rozklade

Prítomnosť posmrtného rozkladu tela neznamená zánik dôvodu pre vykonanie úplnej pitvy.

- a) v týchto prípadoch hlavným problémom môže byť identifikácia,
- b) rtg vyšetrenie vylúči poranenia kostí, prítomnosť cudzích telies, napr. projektilov, protéz,
- c) potrebné je vykonanie systematickej pitvy telových dutín,
- d) toxikologické vyšetrenia (osobitne stanovenie koncentrácie alkoholu).

6.12. Podozrenie na tukovú embóliu ako príčinu smrti

Pri mnohopočetných zlomeninách kostí pri polytraume, pri rozsiahlejších osteosyntézach s porušením kostnej drene a/alebo pri tupých poraneniach mäkkých tkanív s postihnutím tukového tkaniva s prežívaním a zvlášť pri bodkovitých krvných výronoch v bielej hmote mozgu (purpura cerebri) treba myslieť na tukovú embóliu ako príčinu smrti.

Počas pitvy odobrať excízie z pľúc, mozgu a obličky a vyšetriť ich metódou rýchlej histológie (zmrazovacia technika) s použitím farbenia na neutrálny tuk.

6.13. Hromadné úmrtia

Koordinovať postup s ostatnými zložkami, najmä záchrannou službou, vojskom, policajným a hasičským zborom.

Pri prehliadke tiel na mieste nálezu je potrebné zisťovanie identity a nezameniteľné označenie tela alebo jeho časti.

Pri katastrofách a veľkom počte (rádovo stovky a viac) je možné zvážiť zúženie rozsahu pitvy na identifikáciu a základnú a bezprostrednú príčinu smrti.

Článok 2

Zásady výkonu pitvy na patologickoanatomickom pracovisku úradu

1. Všeobecné postupy, okolnosti a informácie o pitve

1.1. Pitevný postup, opis nálezov, dokumentácia a odber vzoriek počas pitvy sú primárne v súlade s medicínskymi princípmi a súčasne platnou legislatívou.

1.2. Všetky pozitívne, ako aj negatívne nálezy relevantné k prípadu sa musia kompletne dokumentovať a v prípade potreby doplniť inými vhodnými metódami (fotografie, nákresy, rtg snímky atď.).

1.3. Identifikácia mŕtveho tela podľa priložených sprievodných dokumentov sa musí vykonať dôkladne.

2. Vonkajšia obhliadka

2.1. Opis mŕtveho tela obsahuje:

a) vek, pohlavie, telesnú stavbu, výšku a hmotnosť, stav výživy, farbu kože, osobitné charakteristiky (jazvy, tetovania, amputácie, malformácie),

b) distribúciu, intenzitu, farbu a reverzibilitu, taktiež hnilobné zmeny), enviromentálne navodené zmeny,

c) prehliadku povrchu chrbtových telových partií mŕtveho tela,

d) opis a prehliadku hlavy a hlavových otvorov, sliznice ústnej dutiny, stav dentície a jazyka, uší, retroaurikulárnych oblastí a vonkajších zvukovodov, očí, pravidelnosti a šírky zreníc, rohoviek, spojoviek, kože viečok, ak z hlavových otvorov vytekajú tekutiny, opísať ich farbu a zápach,

e) krk: súmernosť, prípadné patologické zmeny, napr. zväčšená štítna žľaza, lymfatické uzliny

f) hrudník: tvar, deformácie, prsníky, ich tvar, prsné bradavky, pigmentácie atď.,

g) brucho: nad alebo pod niveau hrudníka

h) genitálie a análny otvor,

j) končatiny: ich súmernosť, deformity, známky po injekčných vpichoch, varixy, opuchy, jazvy.

2.2. Opísať všetky známky súčasných aj starších lekárskech alebo chirurgických zákrokov a resuscitácie (napr. chirurgické rany, pooperačné jazvy, známky po drenáži, intravenózne katétre, pacemakery atď.).

2.3. V tomto štádiu je potrebné rozhodnutie o vhodnej stratégii ďalšieho vyšetřovania mŕtveho tela. O potrebe pitvy hlavy rozhoduje tiež pitvajúci lekár – patológ. Od pitvy lebečnej dutiny a mozgu možno upustiť z pietnych dôvodov, ale len v prípade, že je jednoznačne dokázaná základná a bezprostredná príčina smrti.

3. Vnútoraná obhliadka

3.1. Telové steny a dutiny:

a) všetky tri telové dutiny – hlava, hrudník a brucho – je potrebné pitvať po anatomických vrstvách; v odôvodnených prípadoch treba vyšetřiť vertebrálny kanál, ako aj kĺbové puzdrá,

b) vyšetřenie a opis telových dutín má obsahovať: vyšetřenie na prítomnosť plynu, odmeranie objemu tekutín a krvi, vzhľad vnútorných povrchov, neporušenosť anatomických hraníc, vonkajší vzhľad orgánov a ich umiestnenie, adhézie a obliterácie dutín a krvácania,

c) prehliadka „in situ“ a podrobná preparácia mäkkých tkanív a svaloviny krku je rutinnou súčasťou každej pitvy.

3.2. Vnútorané orgány:

a) všetky orgány je potrebné vyšetřiť a pitvať podľa štandardných pravidiel patologickej anatómie. Ak sú prítomné operačné korektúry, pitevná technika sa môže odkloniť od rutinnej, čo treba náležite opísať a dokumentovať,

b) všetky lézie sa dokumentujú (lokalizácia, tvar, veľkosť, hmotnosť atď.).

3.3. Hlava:

a) vyšetovanie hlavy umožní preskúmanie a opis jej vlasatej časti, vonkajších a vnútorných povrchov kostí a temporálnej svaloviny. Treba opísať hrúbku a vzhľad lebečných kostí a švov, vzhľad tvrdej pleny a mäkkých mozgových obalov, mozgovomiechového moku, štruktúru steny a obsah mozgových tepien a sínusov. Opis kostí obsahuje aj vyšetrenie ich neporušenosti,

b) v osobitných prípadoch (ak je potrebné detailné vyšetrenie alebo je prítomná autolýza) sa dôrazne odporúča fixácia celého mozgu pred jeho preparáciou,

c) v prípade potreby je nutné podľa štandardných pitevných postupov otvoriť aj sínusy a/alebo stredoušné dutiny,

d) mäkké tkanivá a kosti tváre treba pitvať len v odôvodnených prípadoch a s aplikáciou kozmeticky ohľaduplných a akceptovateľných techník.

3.4. Hrudník:

Otvorenie a preparácia hrudníka sa vykoná s použitím takej techniky, ktorá umožní preskúmanie všetkých vrstiev hrudnej steny, vrátane posterolaterálnych oblastí.

3.5. Brucho:

Otvorenie a preparačný postup brucha umožní podrobné vyšetrenie všetkých vrstiev jeho steny, vrátane posterolaterálnych oblastí.

4. Špeciálne postupy

4.1. Pri podozrení na infekčné ochorenie:

Zabezpečiť odobratie potrebných vzoriek na mikrobiologické, virologické, parazitologické a v prípade potreby na molekulovo biologické vyšetrenie.

4.2. Pri podozrení na genetické ochorenie:

Zabezpečiť sterilný odber vhodného tkaniva na cytogenetické, resp. molekulovo – biologické vyšetrenie. V prípade, že vyšetrenia sa vykonajú s odstupom času, vzorky uskladniť pri -80°C .

4.3. Pri podozrení na autoimúnne ochorenie:

Zabezpečiť odber krvi z femorálnych artérií alebo srdca, ako aj tkanív z príslušných orgánov a tkanív. Získanú krv scentrifugovať a sérum v prípade, že sa vyšetrenie vykoná s odstupom času, uskladniť pri -80°C .

4.4. Pri podozrení na ochorenie hemopoetického systému:

Zabezpečiť odobratie vzoriek z kostnej drene lopaty bedrovej kosti a stavcov, odobratie vzoriek tkaniva zo sleziny, pečene a lymfatických uzlín.

4.5. Pri nejasnosti morfológického nálezu a/alebo pri zriedkavých ochoreniach:

Zabezpečiť odobratie a fixáciu príslušného orgánu do formolu pre potreby následnej anatomickej štúdie, resp. konzultácie.

4.6. Pri podozrení na cudzie zavinenie:

Prerušit' pitvu a prizvať k pitve lekára súdneho lekárstva.

Pri zistení neočakávaného nálezu neznámej povahy je potrebné odobrať a vyšetriť materiál metódou rýchlej histológie /zmrazovacie techniky/, ktorej výsledok rozhodne o ďalšom postupe pri pitve a diagnostickom závere.

5. Úprava pitevného protokolu/správy z pitvy

5.1. Preambula s administratívnymi údajmi.

5.2. Vonkajšia obhliadka.

5.3. Vnútorná obhliadka (hlava, hrudníková a brušná dutina, mäkké tkanivá krku, orgány krku a hrudníkovej dutiny, orgány brušnej dutiny, kostra a mäkké tkanivá, hmotnosť a rozmery orgánov).

5.4. Predbežný záver:

a) Pitevné diagnózy a príčina smrti.

b) Vyhodnotenie všetkých relevantných nálezov.

c) Odporúčanie a autorizácia ďalších vyšetrení.

- d) Záznam o odbere vzoriek z tela mŕtveho.
- e) Záznam o zhotovení fotodokumentácie.

Zistené nálezy sa na protokole o pitve zoradia obdobne ako na liste o prehliadke mŕtveho:

I.

1. Bezprostredná príčina smrti – je to posledná komplikácia, ktorá priamo súvisí so základnou chorobou. V prípade, ak súčasnými metódami sa nedali zistiť akútne morfológické zmeny, je možné ako bezprostrednú príčinu uviesť funkčný stav, ako napr.: uremický syndróm, hepatálna kóma, nádorová intoxikácia atď.
2. Predchádzajúca príčina smrti – sem patria zmeny, ktoré predchádzali bezprostrednú príčinu smrti.
3. Prvotná príčina smrti – je to choroba, ktorá viedla na základe pitevných a klinických poznatkov priamo alebo komplikáciami k smrti.
4. Špecifikácia základnej choroby – tu sa uvádzajú liečebné zákroky (operácie, chemo- alebo aktinoterapia atď.), prípadne ochorenia, ktoré viedli k vzniku základnej choroby.

II.

Združené choroby – sa uvádzajú ako body 5 a 6. Sú to choroby, ktoré podľa pitevných a klinických nálezov nemajú priamu súvislosť so základnou chorobou, ale môžu významným spôsobom ohrozovať zdravotný stav pacienta.

III.

Ostatný (orgánový) nález – sem sa zaraďujú všetky morfológické zmeny, ktoré boli zistené pri pitve.

Osobitné postavenie má tzv. mechanizmus smrti, v ktorom možno opisne vysvetliť bezprostrednú príčinu smrti.

Taktiež zoradenie diagnóz pri pitve novorodencov do 7 dní a mŕtvorodených detí má sčasti odlišné zoradenie diagnóz (v II. sa združené choroby v týchto prípadoch nahrádzajú prípadnými chorobami matky).

Definitívne uzatvorenie pitevného protokolu.

Článok 3

Postup pri výkone pitvy pri vysokoinfekčných nákazách

Na súdnolekárskych pracoviskách je nutné ku pitve pristupovať tak, ako by bola vysokoinfekčná, kým sa nepreukáže opak. Zvýšená opatrnosť je nutná najmä pri pitve samovrážd a podozrení na úmrtie v súvislosti s použitím drogy.

Pri pitve je dôležité ochranné oblečenie na prevenciu perkutálneho poranenia:

- a) dvojité rukavice (pod gumenné rukavice bezpečnostné),
- b) jednorazový plášť, zástera, košeľa a nohavice,
- c) maska a okuliare (ochrana úst, očí a nosa) alebo štít,
- d) čiapka,
- e) galoše.

Pri ochoreniach vysoko virulentných /Ebola, mor, tyfus a iné vírusové alebo bakteriálne ochorenie a iná epidémia/ vykonať pitvu v špeciálne pripravených pitevniach v spolupráci s špecialistami z infektológie, epidemiológie a verejného zdravotníctva. Mimoriadny dôraz klásť na zabránenie rozšírenia nákazy na pracovníkov a na ďalšie obyvateľstvo.

Pitva pri humánných spongiformných encefalopatiách (TSE), z ktorých najčastejšia a najvýznamnejšia je Jakobova - Creutzfeldtova choroba je povinná v každom suspektnom prípade. Je možné ju obmedziť len na pitvu mozgu po predchádzajúcom dohovore s pracovníkom Národného referenčného centra pre prionové choroby a pomalé vírusové neuroinfekcie.

Postup pri výkone pitvy pacienta s podozrením na Creutzfeldovu-Jakobovu chorobu :

1. pitvu vykonať čo najskôr po exite pacienta (autolýza nervového tkaniva),
2. v dennom rozpise pitvu zaradiť na koniec programu,
3. obmedziť počet osôb v pitevni na minimum nevyhnutné k výkonu pitvy,

4. pred zahájením výkonu zabezpečiť dostatočné množstvo ochranných pomôcok pre pracovníkov vykonávajúcich pitvu, dostatočné množstvo dezinfekčných roztokov a nádob na dekontamináciu použitých jednorazových ochranných pomôcok,
5. prikryť každý povrch, ktorý prichádza do styku s telom (pítevný stôl, nosidlá) jednorazovou nepriepustnou plachtou, ktorá sa po pitve a vydaní tela zhrnie a spolu s jednorazovými pomôckami spáli s ostatným infekčným odpadom,
6. otvoriť lebku mechanickou pílkou /nie elektrickou/ pre vznik menšieho aerosolu a ľahšej dekontaminácie,
7. odobrať excízie z jednej hemisféry mozgu /z kôry, bazálnych ganglií a mozočka vo veľkosti 2x2x1 cm /na biochemické, genetické a pod. vyšetrenie/,
8. vložiť excízie do plastových misiek alebo pohárov a zmraziť ich
9. vložiť druhú polovicu mozgu do formalínu (4% pufrovaný formaldehyd) v plastovom uzatvárateľnom vedierku,
10. zreteľne označiť (meno, dátum, miesto odberu) zmrazený a fixovaný materiál,
11. dekontaminovať všetky zvyšky tkaniva, jednorazový materiál a jednorazové ochranné pomôcky Na OH alebo Na OCl po dobu ± 2 hod. a potom spáliť,
12. dekontaminovať všetky kontaminované roztoky v roztoku Na OCl alebo Na OH po dobu 2 hod.,
13. dekontaminovať všetky použité nejednorazové nástroje (skalpel, nožnice, píłka, atď) nasledovným spôsobom:
 - 13.1 najprv zbaviť nástroje príľnutých zvyškov tkaniva,
 - 13.2 sterilizovať nástroje v závislosti od ich charakteru chemicky a fyzikálne ponorením do 2N Na OH alebo Na OCl na 2 hod., následným opláchnutím vo vode a u teplovzdorných nástrojov aj sterilizáciou v autokláve pri teplote 134°C po dobu jednej hodiny,
14. chemická dekontaminácia povrchov – poliatím 2N Na OH alebo neriedeným chlornanom sodným na ± 2 hod., osušiť a opláchnuť vodou,
15. pítevný stôl aj podlahu dezinfikovať 15% roztokom chloramínu B,
16. dezinfikovať mrazničku 15% roztokom chloramínu B.
17. Všetky prípadné nehody a poranenia musia byť riadne zaznamenané a hlásené.

Článok 4 **Štandardný odber vzoriek (bločkov)**

Rozsah odberu vzoriek závisí od každého prípadu jednotlivo.
Základná schéma odberu vzoriek obsahuje: vzorky zo všetkých parenchýmových orgánov na histologické vyšetrenia.

Článok 5 **Zásady odberu biologických materiálov pre toxikologicko-chemickú analýzu**

Jedným zo základných predpokladov úspešnej toxikologickej analýzy je správny odber, transport a uchovanie odobratých biologických resp. iných pri nekropsii nájdených dôkazových materiálov.

Odber je nutné vykonať zásadne a jedine do zaručene čistých odberových nádob.

Zásadou je, aby každý biologický /iný dôkazový materiál, ktorý bude podrobený osobitnej analýze, bol odobratý do osobitnej nádoby (napr. oddeliť zvyšky tabliet nájdených v žalúdočnom obsahu od žalúdočného obsahu do osobitnej nádoby, oddeliť vlasy od pokožky, a pod.).

Každá odberová nádoba s odobratým materiálom je čitateľne, nezmazateľne (pozor na riziko kontaktu nálepky s organickými rozpúšťadlami) a jednoznačne **označená štítkom**, na ktorom sú najmenej nasledovné údaje:

- 1/ dátum odberu,
- 2/ meno mŕtveho,
- 3/ číslo pitevného protokolu,
- 4/ meno pitvajúceho lekára,
- 5/ druh odobratého materiálu.

Pri a po odbere je neprípustné konzervovať biologický materiál chemicky. Jediný prípustný spôsob konzervácie je konzervácia chladom.

Štandardné požiadavky na odber:

1/ Stanovenie etylalkoholu a prchavých látok:

Krv - 10 ml sklenená alebo špeciálna plastová skúmavka na krv, naplnená doplna, uzatvorená vzduchotesným uzáverom

Moč - 10 ml sklenená alebo špeciálna plastová skúmavka na moč, naplnená doplna, uzatvorená vzduchotesným uzáverom

2/Karboxyhemoglobín (COHb):

Krv - 10 ml sklenená alebo špeciálna plastová skúmavka na krv, naplnená doplna, uzatvorená vzduchotesným uzáverom

3/ Kyanidy (CN⁻):

Najmenej 50 g biologického materiálu vo vzduchotesne uzatvorenej odberovej nádobe (krv, moč, žal. obsah, mozog, pľúca, pečeň, oblička, slezina)

4/ Imunoskríning drog a liečiv:

Moč - 10 ml, v uzatvorenej odberovej nádobe

5/ Skríning drog a liečiv tenkovrstvovou chromatografiou:

Krv - 100 ml, v uzatvorenej odberovej nádobe

Moč - 100 ml, v uzatvorenej odberovej nádobe

Žal. obsah - 100 ml, v uzatvorenej odberovej nádobe

Pečeň - 100 g

Oblička - 100 g

6/ Mineralizácia - rozsievky

Pľúca, pečeň, oblička - 100 g.

7/ Izolácia alveolárneho vzduchu

Pľúca - po 100 g z ľavých aj pravých pľúc - najviac prevzdušnené časti.

8/ Vlasy

Prameň vlasov o priemere cca 0,5 cm a maximálnej možnej dĺžky, pred odstrihnutím vyčesaný a zafixovaný napr. gumičkou, odstrihnutý na povrchu pokožky, s označením konca od pokožky.

9/ Ostatné tekutiny

Odber najväčšieho možného množstva (max. 100 ml) do vodotesne uzatvorených odberových nádob.

10/ Ostatné sekčné a dôkazové materiály

Odber max. 100 g alebo dostupného množstva do vodotesne uzatvorených odberových nádob.

Článok 6 Záverečné ustanovenia

Toto metodické usmernenie nadobúda účinnosť 01.01.2011

MUDr. Ján G a j d o š, v. r.
predseda

Nové kontakty na pobočky ÚDZS

Pobočky Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou majú od 1. decembra 2010 nové telefónne čísla. Pôvodné telefonické linky boli zrušené.

pobočka Bratislava

Želova 2, 829 74 Bratislava 25

e-mail: ba-udzs@udzs.sk

sekretariát: 02/208 56 602

dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti: 02/208 56 617

dohľad nad zdravotným poistením: 02/208 56 606

kódy lekárov a PZS: 02/208 56 607

fax: 02/208 56 506

pobočka Trnava

Pekárska 40/A, 917 01 Trnava

e-mail: tt-udzs@udzs.sk

sekretariát: 033/285 26 11

dohľad nad zdravotnou starostlivosťou: 033/285 26 28

dohľad nad zdravotným poistením: 033/285 26 15

kódy lekárov a PZS: 033/285 26 33

fax: 033/285 26 00

pobočka Trenčín

Legionárska 17, 911 01 Trenčín

e-mail: tn-udzs@udzs.sk

sekretariát: 032/285 26 11

dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti: 032/285 26 31

dohľad nad zdravotným poistením: 032/285 26 20

kódy lekárov a PZS: 032/285 26 32

fax: 032/285 26 00

pobočka Nitra

Coboriho č. 2, 949 01 Nitra

e-mail: nr-udzs@udzs.sk

sekretariát: 037/285 26 11

dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti: 037/285 26 28

dohľad nad zdravotným poistením: 037/285 26 15

kódy lekárov a PZS: 037/285 26 29

fax: 037/285 26 00

pobočka Banská Bystrica

Wolkerova 34, 974 04 Banská Bystrica

e-mail: bb-udzs@udzs.sk

sekretariát: 048/285 26 11

dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti: 048/285 26 28

dohľad nad zdravotným poistením: 048/285 26 15

kódy lekárov a PZS: 048/285 26 19

centrálne spracovanie platobných výmerov a pokút: 048/285 26 35

fax: 048/285 26 00

pobočka Martin

Kuzmányho 27/B, P. O. BOX 137, 036 01 Martin

e-mail: mt-udzs@udzs.sk

sekretariát: 043/285 26 11

dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti: 043/285 26 28

dohľad nad zdravotným poistením: 043/285 26 15

kódy lekárov a PZS: 043/285 26 19

fax: 043/285 26 00

pobočka Košice

Floriánska 19, 043 74 Košice

e-mail: ke-udzs@udzs.sk

sekretariát: 055/285 26 11

dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti: 055/285 26 28

dohľad nad zdravotným poistením: 055/285 26 15, 17

kódy lekárov a PZS: 055/285 26 18

fax: 055/285 26 00

Prešov

Levočská 3, 080 03 Prešov

e-mail: po-udzs@udzs.sk

sekretariát: 051/285 26 11

dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti: 051/285 26 28

dohľad nad zdravotným poistením: 051/285 26 15

kódy lekárov a PZS: 051/285 26 22

fax: 051/285 26 00

Všetky informácie na www.udzs.sk.

Vydáva:

- úrad pre
- dohľad nad
- zdravotnou
- starostlivosťou

Žellova 2, Bratislava

www.udzs.sk

Bratislava, január 2011